

Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu - 5 / H. Fırat

Burada beşinci bölümünü sunduğumuz "Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu" başlıklı beş bölümlük metin, 2005 yılında yapılmış çok daha kapsamlı bir inceleme ve

eleştirinin alt bir başlığını oluşturmaktadır.

Son gelişmelerin devrimci bir bakış açısıyla anlaşılmasına önemli bir katkı sağlayacağı inancıyla metni bölümler

halinde okura yeniden sunuyoruz.

Türkiye'de Kürt sorununun bizzat Kürt akımları tarafından reformist bir çerçevede ele alınması yeni bir durum değildir. **s.14**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2025 / 01
22 Ocak 2025

Kızıl Bayrak

kizilbayrak83.net

"Yeni süreç"

eski kısır döngü...

Zorbalardan "yeni bir süreç"

Demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması işçi sınıfının, emekçilerin, ilerici-devrimci güçlerin toplumsal mücadeleyi yükseltmesiyle mümkün olabilir.

"Siyasal Alevilik" tartışması: "Evlerin üzerindeki işaret"

Katliamlara uğrayan bir mezhebi "Siyasal İslam"la aynı kefeye koymaya çalışmak, hesaplı ve planlı bir saldırı sürecinin parçasıdır.

2025 yılında kararlı bir mücadeleye hazırlanalım!

Emekçiler, sosyal yıkımı ve krizin faturasını reddetmeli. Birleşik ve kitlesel mücadeleyi güçlendirme bakışıyla hareket etmelidir.

Soykırım savaşının ardından - E. Bahri

s.19

Uluslararası sermayenin "Grönland ilgisi" -A. Vedat Ceylan

s.22

“Yeni süreç” eski kısır döngü

Faşist partinin şefi Devlet Bahçeli'nin sermaye devleti adına gündeme getirdiği “yeni süreç” tartışmaları devam ediyor. 2024 yılının son günlerinde DEM Parti heyetinin İmralı’da Abdullah Öcalan’la görüşmesiyle başlayan “çözüm diplomasisi” ise hız kazanmış durumda. Heyet, İmralı’nın ardından başta iktidar ortağı AKP ve MHP olmak üzere, meclisteki siyasi partilerle ilk tur görüşmelerini tamamladı. Şimdi dikkatler İmralı’da gerçekleştirilecek olan ikinci tur görüşmeye odaklanmış durumda.

DEM Parti sözcülerinin kendilerince “umut” vaat eden konuşmalarının dışında, görüşmelerin içeriğine dair bütün-

lülükü bir açıklama henüz yapılmış değil. Bundan ziyade, gerek gerici-faşist rejim gerekse Kürt hareketi “yeni süreç” ilişkin “temennilerini” her vesile ile dile getirmeyi tercih ediyor görünüyor.

“SİYASAL ÇÖZÜM”: 30 YILLIK KISIRDÖNGÜ!

Kürt hareketi hem uluslararası gelişmelerin hem Türkiye’deki sosyal mücadelelerin hem de bizzat kendi gelişiminin vardığı evre üzerinden 1990’lı yılların başında bir yol ayrımına girmiş, “siyasal çözüm” yönelimi tam da bu koşullarda gündeme gelmişti. Bir yanda SSCB’nin çöküşü ile birlikte dünya çapında girilen

gericilik dönemi, öte yanda 12 Eylül askeri faşist darbesinin Türkiye’deki toplumsal mücadele güçleri ve devrimci hareket üzerinde yarattığı derin tahribat, Kürt ulusal mücadelesinin rotasını düzen içi çözüm arayışına çevirmesinde belirleyici etkiler yarattı. Zira, ne düne kadar ulusal kurtuluş mücadelelerine ideolojik ve moral açıdan esin kaynağı olan Sovyetler vardı artık ne de bu topraklarda birleşik, kitlesele ve devrimci sosyal mücadeleler...

Komünistler bu olguya erken bir tarihte şu değerlendirme ile dikkat çekmişlerdi:

“Bugün Türkiye’de böyle bir devrimci siyasal sınıf hareketinin yokluğu, Kürt

devrimci ulusal hareketinin açmazını derinleştirmektedir.” (Kürt Ulusal Sorunu – 1 / Eksen Yayıncılık)

Kürt hareketinin ’90’ların başında yöneldiği “siyasal çözüm”, gerçekte sömürgeci Türk burjuvazisi ile uzlaşma içerisinde Kürt sorununu kurulu düzen zemininde çözme stratejisi anlamına geliyordu. Bu ise Kürt hareketinden çok Türk burjuvazisine ve sermaye devletine geniş bir manevra alanı açtı. Zira “siyasal çözüm” yönelimi, inkar ve imhaya dayalı kirli savaş aralıksız sürdüren sermaye devleti adına Kürt hareketini oyalama ve ehlileştirme olanağı anlamına geliyordu.

“Kürt devrimci ulusal hareketinin yal-

nızlıktan doğan açmazlarını gitgide daha iyi anlayan Türk burjuvazisi de hareketi ezmek için gösterdiği tüm çabalara rağmen, aynı zamanda, onu bir uzlaşma çizgisinde ehlileştirilebilmenin olanaklarını da gitgide daha çok yoklamaktadır. Emperyalist çevreler de Türk burjuvazisine bunu telkin etmektedirler.” (Kürt Ulusal Sorunu – 1 / Eksen Yayıncılık)

Kürt hareketinin ‘90’lı yıllarda yüzünü döndüğü “siyasal çözüm” platformu, Abdullah Öcalan’ın yakalanması ve “İmralı Konsepti” ile hem yeni bir boyut kazandı hem de ideolojik-politik bağlamda bugünkü biçimini aldı (Bu açıdan Kızıl Bayrak’ta yeniden yayınlanan “Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu” başlıklı yazı dizisini incelemek fazlasıyla faydalı olacaktır.)

“İmralı Süreci”ni takip eden yıllarda ise, emperyalistlerin Ortadoğu’ya dönük yeni ve kapsamlı müdahaleleri, özellikle Irak savaşının ardından “realite” haline gelen Güney Kürdistan olgusu, Kürt sorununun bölgesel bir boyut kazanmasına yol açtı. Abdullah Öcalan’ın yakalanması ile büyük bir moral darbe yiyen Kürt hareketi, tam da bu dönemde Ortadoğu’da yaşanan gelişmelerin de etkisiyle hızla toparlanmayı başardı. Fakat aynı gelişmeler ve bunun Türk sermaye devleti üzerinde yarattığı “kimi basınçlar” Kürt hareketinin düzen içi “demokratik çözüm” yönelimini, çizgisini ve dahası bu bağlamda “umudunu” pekiştiren sonuçlar da yarattı. Bilindiği üzere bu aynı yıllar, AKP iktidarının “AB’ye üyelik”, “demokratikleşme” vb. masallarla toplumu oyaladığı, kendisine geniş bir toplumsal destek sağladığı (“yetmez ama evetçi solcular” dahil) yıllardı. 2009 yılına gelindiğinde ise (Oslo süreci) ABD-AKP patentli “açılımlar”, “barış süreçleri”, “müzakere masaları” dönemi başladı. Bütün bu dönem boyunca “çözüm süreci” aldatmacasıyla bir şekilde oyalanan Kürt hareketinin tüm kritik gelişmelerde nasıl bir konumlanış içerisinde olduğu ise biliniyor.

2011 yılında başlayan Suriye iç savaşında Kürt halkı ve hareketi büyük bir inisiyatif göstererek Rojava şahsında önemli kazanımlar elde etti. Aynı dönem içerisinde, 2015 yılında gerçekleştirilen seçimlerde gerici-faşist iktidar hezime uğradı, tersinden Kürt siyasi hareketi toplumsal muhalefet içerisinde yeni bir düzeyde kendisine meşruiyet zemini yakaladı. Tüm bu gelişmelere, 2000’lerin sonunda eğreti bir düzlemde kurulan “müzakere masasının” devrilmesi eşlik etti. Kimi zaman temposu düşürülse de Kürt halkına dönük kesintisiz olarak uygulanan kirli savaş konsepti bir kez daha sahnede ön plandaki yerini aldı.

Özetle, Kürt hareketi adına geride

kalan 30 yıllık dönemi belirleyen temel olgu, açmazlarla örülü bir kısır döngüdür. Bunun gerisinde ise hareketin düzen içi çözüm arayışı ve buna denk düşen politik platformu yer almaktadır. Tek taraflı ateşkes ilanlarından “açılım” aldatmacasına, kurulan “müzakere masalarından” bugünkü sözde “yeni sürece” değin yaşanan tüm gelişmeler bu olguyu açıkça gözler önüne sermektedir.

“Ulusal sorun, bunu Filistin sorunu üzerinden de görebiliriz, devrimci bir tarzda çözülemediği sürece kuşaklar boyu sürünür. Sınırlı çözümler bulur ama çözülmez.” (Kürt Sorunu Üzerine Konferanslar... / 5 – H. Fırat)

SERMAYE DEVLETİNİN DEĞİŞMEYEN STRATEJİSİ: İNKAR, İMHA VE İSTİSMAR

“Kürt sorunu toplumumuzun en yakıcı sorunlarından biri olmayı sürdürmektedir. Kürt hareketindeki köklü çizgi değişikliğine rağmen, düzen cephesinde sorunun kısmi sınırlarda olsun çözümüne ilişkin herhangi bir tutum ya da arayış söz konusu değildir. Dinci-faşist iktidar geleneksel politikayı halen ağırlaştırarak sürdürmekte, düzen muhalefeti de bu çizgiyle uyumlu hareket etmektedir.” (TKİP VII. Kongre Bildirgesi, Kasım 2023)

Evveliyatı bir yana, sözde “barış süreçlerinde” dahi sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürt sorunu karşısındaki inkar ve imhaya dayalı stratejisi milim değişmedi. Sermaye devleti, Kürt hareketi ile kurulan tüm masalarda silahlı Kürt direnişini tasfiye etmek istediğini açıkça dile getirdi. Öyle ya, ırkçı-sömürgeci düzen açısından ortada bir Kürt sorunu yoktu, belinin kırılması ve onların tabiri ile “etkisiz hale getirilmesi” gereken bir “terör örgütü” vardı.

1 Ekim 2024’te faşist Bahçeli tarafından gündeme getirilen sözde “süreç” de bu yaklaşımın güncel bir versiyonundan ibarettir. Elbette “reel politikada”, yani

konjonktürel açıdan gerici-faşist rejimin “yeni süreç” bağlamında kendine has hesaplarının olduğu da açıktır. Emperyalistlerin Ortadoğu üzerindeki güncel planları (somutta Kürt politikası), Türkiye kapitalizmini pençesine alan çoklu krizler (rejimi açmaza alan nesnel koşullar), Suriye başta olmak üzere bölgede yaşanan gelişmeler (Rojava konusu), düzen siyasetine rengini veren belirsizlikler tablosu (iktidar sahiplerinin toplumsal desteğinin zayıflaması), “yeni Anayasa” tartışmaları vb... Erdoğan yönetiminin “yeni süreç” hamlesi elbette tüm bunları kesen yanlar taşıyor, bu kapsamda kirli bir takım hesaplar içeriyor.

Fakat, “reel politığın” tüm bu başlıkları “yeni süreç” üzerinden hangi “stratejik bağlama” oturuyor? Asıl sorulması gereken soru burada düğümleniyor. Bu açıdan, sömürgeci Türk burjuvazisi adına stratejik olanda, yani silahlı Kürt direnişinin tasfiye edilmesi yaklaşımında esaslı bir değişikliğin olmadığı gayet açık. Sözde “yeni sürecin” ana şiarının “terörsüz Türkiye” olarak seçilmesi dahi, sermaye devletinin stratejik yaklaşımını “törpüsüz” bir şekilde ortaya koyuyor. Kürt halkının varlığını ve tüm kazanımlarını reddeden sermaye iktidarı, bir yandan Kürt hareketine koşulsuz teslimiyet dayatıyor, “bir gece ansızın geliriz” söylemleri ile alenen tehdit ediyor öte yandan güncel gelişmeler üzerinden Kürt sorununu sonuna kadar istismar ediyor. Ona bu türden taktik manevralar ortaya koyabilme olanağını ise dün olduğu gibi bugün de Kürt hareketinin düzen içi çözüm platformu sağlıyor.

Gündemde olan “yeni sürecin” bir tarafında Kürt sorununu net bir stratejik tutumla inkar eden ve kirli savaş politikasını esas alan Türk sermaye devleti öteki tarafında ise “demokratik çözüm”, “Kürt reformu” vb. tanımlarla Kürt sorununu kurulu düzen içerisinde çözmeyi temel

alan Kürt hareketi yer alıyor. Yıllara yayılan kısır döngü, tam da bu denklem üzerinden varlığını sürdürüyor.

Dahası, gerici-faşist rejim önceki “süreçlere” göre el yükselterek ortada bir pazarlığın olmadığını, Kürt direnişinin koşulsuz tasfiye edilmesinin “tek şart” olduğunu her fırsatta dile getiriyor. Bunu hem içeride hem de bugün için ön planda duran Rojava ve Güney Kürdistan üzerinden şart koşuyor! Bölgede “sömürge valisi” gibi hareket eden Hakan Fidan, bu koşullar sağlandığında (ki rejimin “yeni Osmanlılık” politikasına uyumlu olarak) Türk sermaye devletinin Kürtlerin bölgesel ölçekte hamiliğini üstleneceğini yüksek perdeden dillendiriyor.

“İnkara ve imhaya dayalı geleneksel politikanın uygulama alanı artık Türkiye’nin sınırlarını aşmış, Irak ve Suriye’yi de kapsar hale gelmiştir. Öylesine ki Kürt hareketiyle silahlı savaşın esas alanı artık Türkiye’den çok Güney Kürdistan ve Rojava’dır. Buralardaki bazı Kürt bölgeleri halen Türk devletinin askeri işgali altındadır. Kürtlerin ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesini bölge düzeyinde boğmak, iktidarın halen izlemekte olduğu Ortadoğu politikasının temel bir unsurudur.” (TKİP VII Kongre Bildirgesi)

Bu kadarı dahi şu ya da bu gelişmenin olayların seyrini hızla değiştirebileceğini, “yeni umutlar” bağlanan “yeni sürecin” hızla geride kalabileceğini, sömürgecilik histerisi düne göre çok daha kabarmış olan sermaye devletiyle kurulan masalardan ya da emperyalistlerle girilen ilişkilerden Kürt halkı adına “barışın”, “özgürlüğün” ya da “çözümün” elde edilemeyeceğini açıkça ortaya koymaktadır.

TKİP Programı’ndan:

“Ulusal baskı ve eşitsizliğin sınıfsal baskı ve eşitsizliğin bir yansıması olduğunu göz önünde bulunduran TKİP, ulusal sorunun köklü ve kalıcı çözümünün ancak proletarya devrimi tabanında olanaklı olduğu gerçeğine dayanır. Proletarya devrimi programının bir parçası olarak, aşağıdaki istemler uğruna bugünden kararlılıkla mücadele eder ve iktidara gelmez bunları derhal gerçekleştirir:

a- Her türlü ulusal baskı, eşitsizlik ve ayrıcalığın ortadan kaldırılması.

b- Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkı.

c- Tüm dillerin tam hak eşitliği. Zorunlu devlet dilinin kaldırılması. Herkese kendi anadilinde eğitim hakkı.

d- Tüm azınlık milliyetlere kendi dillerini ve kültürlerini kullanma, koruma ve geliştirme olanağı.”

Zorbalardan “yeni bir süreç”

E. Bahri

Türkiye sermaye sınıfı 2002 yılında ülke yönetimini dinci-ırkçı gericiyle teslim etti. ABD başta olmak üzere emperyalist/Siyonist güçlerin tercihleri de bu yöneydi. Çeyrek yüzyıla yaklaşan bu süreçte sahte vaatler havada uçtu, açılımlar ilan edildi, süreçler başlatıldı, “barış” masaları kuruldu, ittifaklar yapıldı, cilalı maskeler takıldı, yıpranınca yenileriyle değiştirildi, bu minvalde başka pek çok konu da gündeme getirildi sonra unutturuldu.

Bu süreçte toplum, sayısız kez gerici gündemlerle meşgul edildi. Bazıları sahte bazıları değil, ırkçı-gericilerin belirlediği gündemlerle propaganda bombardımını altında tutulan emekçiler sersemleştirildi. Dincilik, ırkçılık, neo liberalizm, pişkinlik, riyakarlık, sahtekarlık, zorbalık, manipülasyon, küstahlık, mafyacılık, çetecilik gibi kepezelikler rejimin “normaleri” haline getirildi. Bu kadar farklı ya da zıt gibi görünen şeyi bir arada bünyesinde barındıran rejimin temel hedefleri ise hep baki kaldı: Sermaye sınıfını palazlandırmak, emek-gücünü ucuzlatmak, hak arama mücadelesini bastırmak, emekçi çoğunluğu süreklileşmiş sefalet mahkum etmek, ülke zenginliklerini sömürücü bir azınlıkla yağmalamak, ortaçağ artığı gerici ideolojiyi topluma dayatmak, dozuna arada bir ayar yaparak ırkçı-şovenizmi pervasızca kullanmak, Ortadoğu’ya gericilik ihraç etmek, demokratik hak ve özgürlükleri törpülemek, tek adama dayalı dinci-faşist rejim inşa etmek, bu rejimi kalıcı hale getirip topluma dayatmak...

Burjuva cumhuriyetin vardığı son durak olan bu ucube rejimin merkezindeki parti AKP’dir. Başında ise Tayyip Erdoğan bulunuyor. Parti kişiyi var etti, kişi partiyi kendine göre dizayn etti. Erdoğan AKP’si birçok ittifak yaptı, işlevleri bitince bozdu. Temel hedef saltanatın bekası oluncaya; herhangi bir ilke, değer, kural, yasa tanımayınca dün müttefik olana bugün terörist dendiği gibi, dün terörist dedikleriyle bugün ittifak kurmakta beis görmediler.

Bu bağlamda Kürt halkı, Kürt hareketi, Kürt sorunu hep gündemlerinde oldu. Olmak zorundaydı. Zira halk da hareket de sorun da realitenin birer parçası duru-

mundadır. İsteseler de göz ardı edemezler. Buna rağmen temel politikalarını soruna şu veya bu şekilde çözüm üretmeye değil, rejimin dönemsel ihtiyaçlarına göre belirlediler. Gün oldu “barış” üzerine laflar ettiler gün oldu çocukları F-16 savaş uçaklarıyla bombaladılar. Zihin dünyalarına ayna tutan şeyler ise barışa dair attıkları sahte nutuklar değil, Roboski’de çocukların üzerine bomba yağdırılmaları ya da “Hendek Savaşları” denen süreçte yaptıklarıdır.

Geçen aylarda yaptığı çıkışlarla Kürt sorununda “yeni süreç” başlatan Devlet Bahçeli’nin tek aleni sıfatı faşist bir partinin şefi olmasıdır. Buna rağmen bir figür olarak siyaset sahnesine çıkarıldığı gündün beri kritik roller oynadı. Böyle bir figürün bu kadar etkin roller oynaması, Türkiye’yi yöneten rejimin mahiyeti ya da ucubeliği hakkında fikir vermeye yeter. Düne kadar DEM Parti’nin binasının önünden geçene “terörist” diyen bu ırkçı figür birden farklı bir libas içinde zuhur etti. Artık ortada bir “barış meleği” vardı. İnsanların algılarıyla, toplumun hafızasıyla alay edilerek, bu figürün başlattığı “süreç” üzerinden bir “umut pompalama” kampanyası başlatıldı.

MHP şefi sermaye iktidarı ile arkasındaki emperyalistlerin kullandığı bir figürdür elbette. Esas olan ise sistemin çıkarları, öncelikleri, kaygıları, dönemsel ihtiyaçlarıdır. Figürler bu dönemsel politikalar çerçevesinde biçilen rolleri oynarlar. Görüldüğü kadarıyla bu senaryoda

“esas oğlan” biraz nazlanarak sahneye çıkacak.

Barışın olması için savaşan tarafların olması gerekiyor. Oysa yıllardan beri ortada savaşan taraflar yok. Çünkü PKK uzun süreden beri saldırıya uğramadığı sürece eylem yapmıyor. Sürekli saldırı halinde olan taraf ise güya “çözüm” isteyen AKP-MHP rejimidir. Hem Irak hem Suriye topraklarında işgalci konumda bulunan TSK her iki ülkedeki Kürt hareketine dönük saldırılar düzenliyor. Kürt hareketi kendini savunma bağlamında saldırılara karşılık veriyor. Yani devlet saldırmadığı sürece ortada bir çatışma olmuyor. Hal böyleyken “PKK silah bırakın, Rojava’daki PKK’liler/YPG’liler orayı terk etsin, aksi halde daha kapsamlı saldırı başlatacağız” diye tehditler savuran taraf da Erdoğan’la müritleridir.

Kürt sorunun bölgesel boyutun da ötesine geçen bir noktaya gelmesi, emperyalist/Siyonist güçlerin bu bağlamda devrede olmaları elbette Saray rejimini çeşitli hesaplar yapmaya zorluyor. Bu sürecin başlatılmasının nedenlerinden biri de budur. Hal böyleyken sorunun kaynağı olan Saray rejiminin barış ya da çözüm istediğine dair hiçbir belirti yok.

Sarayın Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, 8 Ocak’ta yaptığı açıklamada “PKK/YPG terör örgütü Suriye’den çıkmazsa askeri hareket yaparız” tehdidini savurdu. Bu tür açıklamalar, rejimin “çözüm” derken neyi kastettiğini gözler önüne seriyor. Kimileri, savaşan tarafların barış yapmadan

önce saldırıları arttırdığını, bunu masada etkili olmanın bir imkanına dönüştürdüğünü, dolayısıyla “olağan” olduğunu söylüyor. Ancak bu olayda çatışan taraflardan çok saldıran bir taraf olduğu için, bu varsayım gerçekliğe uymuyor.

“Yeni süreç” tartışmaları gündemi kaplamışken bile kayyım saldırısını sürdüren rejimin şefi Erdoğan da sahneye çıktı ve beklendiği gibi tehditlere yenilerini ekledi:

“Daha önce de söyledim; önlerinde sadece iki tercih var. Ya teröre tövbe edip silah bırakacaklar ya da tasfiye olmaktan kurtulamayacaklar. Bizim tercihimiz bunun sükunetle gerçekleşmesidir, temennimiz daha fazla kan akmadan terör illetinden bölgemizin kurtulmasıdır...”

2011’den beri cihatçı terörün ana sponsoru olan, IŞİD artıklarının Şam’a bayrak dikmesi için emperyalist/Siyonist güçlerle histerik bir şekilde çalışan Erdoğan, bu söylemle güya Kürt sorununa çözüm öneriyor. Sadece Suriye’nin değil tüm bölge halklarının başına cihatçı terör belasını saranların önde geleni, Kürt halkının demokratik haklar talep etmesini “terör” diye damgalayarak, “Teslim olun, yoksa yakarım!” nidalarıyla güya sorun çözmeye hazırlanıyor.

Rejimin şefleri tehditler savururken, İmralı’ya gönderilen DEM Parti heyeti Abdullah Öcalan’la görüştü. Ziyaretlerin devam edeceği söyleniyor. Öcalan’ın silah bırakma çağrısını yapacağı iddiaları gündemden düşmüyor. Bu arada DEM

Parti heyeti meclisteki diğer partileri de ziyaret ediyor, sürece destek olmalarını istiyor. Ancak “çözüm süreci” üzerine bu kadar konuşulurken, çözümün ne ifade ettiği henüz belli değil. Soyut bir “umut pazarlaması” yapılırken somut şeylerin söylenmemesi rejimin Kürt halkına da Türkiye toplumuna da vaat edilebileceği kayda değer bir şeyin olmadığına işaret ediyor.

Yansıyan kimi açıklamalara göre rejim Suriye ve Irak’taki Kürt bölgelerini ilhak ederek genişlemeyi hedefliyor. Suriye topraklarının bir kısmını işgal etmişken bunları daha da genişletme hevesinin güçlendiğini tahmin etmek zor değil. Sömürgeci yayılmacılık için kapıların açıldığını varsayan rejim sözcülerinin “yeni bir güneş doğdu” türünden lafları tekrarlamaya başlamaları, Osmanlı özentilerinin tavan yaptığına işaret ediyor. Bu hedeflerine ulaşabilmek için IŞİD artıklarıyla ortaklık kuranların her fırsatı kollayacaklarından kuşku duymamak gerekiyor. Bu arada “genişleme” konusunun sadece Saray rejiminden değil, Kürt hareketi çevresindeki bazı isimler tarafından da dile getirilmesi “çözüm süreci” ile genişleme hedefleri arasında dolaysız bir bağ olduğu konusunda tartışmaya yer bırakmıyor. Bunun ise bölge ülkeleriyle yeni krizlere, hatta çatışmalara davetiye çıkaracağı, barış değil daha çok çatışma getireceğini öngörmek zor değil. Zira sömürgeci heveslerle komşu ülkelere göz dikenler her zaman halkların başına yeni belalar açar.

Dinci-faşist rejimin Devlet Bahçeli figürünü öne sürerek başlattığı sürecin “demokratikleşme” getireceğini iddia edenler de var. En basit demokratik hakları bile zorbalıkla bastıran, keyfi tutuklamalar gerçekleştiren, grevleri yasaklayan, muhalif sesleri susturmak için koyu bir sansür uygulayan, her fırsatta şoven-mezhepçiliği kıskırtan bir rejim mi “demokratikleşmeyi” sağlayacak? Buna inanmak tanı konulamamış bir akıl hastalığının ürünü olabilir ancak. Zira, ez cümle rejim, demokratik hak ve özgürlüklere düşmandır. Hak arama mücadelesinden de hak talep edenlerden de nefret etmektedir. Hal böyleyken bu rejimden “demokratikleşme” beklemek abesle iştiğaldir. Bu rejime hangi kostüm giydirilirse giydirilsin dinci-faşist mahiyeti zerre kadar değişmez...

Dolayısıyla, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması işçi sınıfının, emekçilerin, ilerici-devrimci güçlerin toplumsal mücadeleyi yükseltmesiyle mümkün olabilir. Dinci-faşist rejimin insafına terk edilen bir süreçten ne Kürt halkı ne de işçi ve emekçiler lehine bir şeyin çıkacağı ise açıktır.

1 Ocak Çarşamba günü İstanbul Galata Köprüsü’nde sözde “Gazze gündemli” bir yürüyüş düzenlendi. Ayasofya, Sultanahmet, Eminönü, Fatih, Süleymaniye ve diğer camilerin önünde toplanan gruplar, kortejler oluşturarak Galata Köprüsü’ne yürüdü. Hak arayan işçilere, protesto eylemi yapan gençlere, basın açıklaması yapmak için toplanan demokratik kurumlara saldıran kolluk kuvvetleri bu defa kortejlere müdahale etmedi. “Miting alanı olmayan” Galata Köprüsü’nde toplanan kitleye de polis saldırmadı.

Bu ayrıcalık boşuna değil elbette. Dinci-gerici sahtekarların organize ettiği eyleme AKP’li milletvekili ve bakanlar da katıldı. Eylem çağrısını ise, AKP şefinin oğlu Bilal Erdoğan’ın başında bulunduğu Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) yaptı.

MEVZU FİLİSTİN Mİ “FETİHÇİLİK” Mİ?

Saray rejimi tarafından organize edilen eyleme “Gazze Mitingi” adı verildi. Oysa rejim son dönemde Gazze’de devam eden soykırım savaşına dair demagojik söylemleri bile askıya almıştı. Suriye’deki Baas yönetiminin yıkılmasında birlikte çalışan Netanyahu-Erdoğan ikilisi, sözle de olsa birbirilerini rahatsız etmeme konusunda bir mutabakata varmış görünüyordular. “Şam’ın fethi” ile başları dönen Erdoğan ve müritleri Gazze’de devam eden soykırıma dair söz edebilecek durumda değillerdi. Hayal bile edemeyeceği bir kazanım elde eden, Tel Aviv’deki soykırımcı çetenin başı Netanyahu ise, işgal ettiği Golan tepelerine çıkıp zaferini ilan etti.

İsrail’e sunduğu hizmetlerle övünen AKP şefleri, İran’ı Suriye’den nasıl attıklarını, İran’dan direniş hareketlerine Suriye üzerinden silah taşınmasını nasıl kestiklerini, Filistin ve Lübnan direniş hareketlerinin kuşatılmasına nasıl katkı sunduklarını iftiharla anlattılar. Şam’da yönetime taşınan HTŞ ise, İsrail’in Suriye’nin tüm askeri varlığını ortadan kaldıran bombardımanlarına dair açıklama bile yapamadı. İsrail için tehdit oluştura-

Sahtekarlar Galata Köprüsü’nde!

bilecek Suriye’nin askeri donanımı yok edilirken cihatçı çetelerin gıki çıkmadı. Sonunda HTŞ’nin Şam valiliğine atadığı cihatçı, konuya dair bir açıklama yaparak, İsrail’in kaygılanıp Suriye’nin askeri varlığını ortadan kaldırmasını “anlayışla” karşıladıklarını ve Siyonistlerle barış içinde yaşamak istediklerini söyledi.

Tüm bunlar olurken İsrail Gazze’deki soykırım savaşına bir an bile ara vermedi. Tam bir pervasızlıkla katliamlara devam etti. Zira, Galata’da toplanan dinci sahtekarların da katkılarıyla Suriye’de yaşananlar dünyanın gündemini meşgul ederken, Gazze’nin gölgede kalması sağlandı.

Bu gelişmelerin ardından Galata’da gösteri yapmayı planlayan AKP ile dinci-gerici aparatları bir taşla birkaç kuş vurabileceklerini varsaymış olmalı. Bu gösteri ile Gazze’yi bir kenara atmadıklarını güya göstermiş oldular. Aynı zamanda, AKP destekçileri arasında Gazze’de devam eden soykırımdan şu veya bu şekilde rahatsız olan kesimin “şüphelerini” de gidermiş oldular. Daha da önemlisi, “fethiçilik zamanı yeniden başlamıştır” mesajını Gazze’yi kullanarak verdiler. Sloganları ise “Yeni bir güneş doğuyor” şeklinde oldu.

Hem taşınan dövizlerde hem Bilal Erdoğan’ın konuşmasında meselenin Gazze olmadığı görüldü. Eylem güya Filistin için düzenlenmişti. Ama seçilen sloganın çağrışımı bambaşka: “Dün Ayasofya, Bugün Emevi, Yarın Aksa!”

Verilen “güçlü” mesaj ise “fethiç kervanı ilerliyor” oldu. Ayasofya’yı, minberde kılıç sallayan Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş “fethetmişti”. Şam’ı ise Türk devletinin himaye ettiği, eğittiği ve güçlendirdiği cihatçı çeteler fethetti; elbette ABD-İngiliz emperyalistleri ile Siyonist İsrail’in de destekleriyle. Nitekim yeni yönetimin kurulmasında emperyalist/Siyonist güçler doğrudan taraf durumundalar. Aksa’nın ise nasıl ve kimler tarafından fethedileceği henüz belli değil. Buna karşın Filistin adını istismar eden Bilal

Erdoğan, “fethiç çağı açılmıştır” mesajını verdi.

FİLİSTİN İÇİN Mİ İSRAİL İÇİN Mİ?

Mitingde coşmuş görünen oğul Erdoğan, yaptığı konuşmada şunları söyledi:

“Kimse sanmasın ki Türkiye uyuyor. Gazze yalnız değil, Filistin kimsesiz değil, Suriye tek başına değil. Biz varız, Türkiye var!”

“Suriye’yi kurtardık Gazze’yi de Filistin’i de kurtaracağız” demeye getiren Bilal Erdoğan’ın, “Türkiye uyumuyor” ifadelerini kullanması, nasıl da sefil bir durumda olduklarının da itirafıdır. Zira Gazze soykırımı 15 aydır devam ederken, Filistin için arada bir yapılan sahte vaazlar dışında somut tek bir şey yapmış değiller. İsrail ile devam eden ticareti protesto eden, silah taşıyan gemilerin durdurulmasını isteyenleri ise AKP’nin polisi gözaltına alıyor. Galata eylemine İsrail’e silah taşıyan şirketleri protesto eden bir pankartla katılmak isteyenlere de polis saldırıp gözaltına aldı. Bilal Erdoğan “Filistin, Gazze kurtarılacak” diye bağırırken, Soykırımcı İsrail’i rahatsız edecek bir pankartın taşınmasına bile izin verilmedi.

AKP-MHP rejiminin İsrail’e hizmetleri ise lafta kalmadı. Arada bir atılan nutuklara, “ticareti yasakladık” türünden sahte açıklamalara rağmen Filistin halkını katleden İsrail savaş aygıtına malzeme taşımaya devam ettiler. İsrail petrolünün %40’ı halen Ceyhan üzerinden, aralarında Bilal Erdoğan’ın gemiciklerinin bulunduğu filolar tarafından İsrail’e taşınıyor. Yani Aksa’yı kurtaracağız diye bağırarak, bizzat İsrail’e petrol taşıyan şirketlerin ortağıdır. Latin Amerika ülkeleri Siyonist diplomatları kovarken, İsrail bayrağı Ankara’da halen dalgalanıyor. Ez cümle Galata Köprüsü’nde gösteri yapanların icraat ve söylemlerinin tümü tutarsızlık, riyakarlık, sahtekarlık ve gaddarlıktan başka bir anlam taşıyor.

Sermaye iktidarının “yeni” Kürt politikası

A. Engin Yılmaz

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin DEM Partili milletvekilleriyle “çok kıymetli” kabul edilen tokalaşmasıyla bir “süreç” başlatıldı. Bunu izleyen açıklamalar ve gelişmelerle birlikte “barış”, “Türk-Kürt kardeşliği” ve “demokratikleşme” tartışmaları gündemin merkezine oturdu. Dolayısıyla sözde yeni çözüm arayışı ve girişimine konu edilen Kürt sorunu, Türkiye'nin ve bölgenin önemli gündemlerinden biri olarak tekrar öne çıkartıldı. Bunun gerisindeki temel nedenlerden biri, Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesinin yarattığı birikim ve bunun sonucu çözümünü dayatan Kürt sorununun bunalıcı ağırlığıdır. Diğeri ise, çürümüş Esad rejiminin yıkılışını da kapsayan Ortadoğu'daki gelişmeler ve bunun yol açtığı sonuçlardır.

Suriye'deki çöküş ve bununla bağlantılı olarak Rojava'daki özerk yapının geleceği, Türk sermaye iktidarını “yeni” bir Kürt politikası geliştirmeye zorlamış bulunuyor. Rojava'daki özerk yapıya ABD başta olmak üzere batılı emperyalistlerin verdiği destek, sömürgeci Türk burjuvazisi için kaygı ve korku kaynağıdır. Zira Suriye ve bölgedeki gelişmeler, Türkiye ve bölgedeki Kürt sorununun çözümünü yakıcı hale getirerek sermaye iktidarı için büyük bir bunalım ögesine dönüştürmüş, ancak aynı zamanda Kürtleri “kazanmak” hesabıyla yayılcı heves ve emellerini de kıskırtmıştır. İşte temel amacı Kürt hareketini silahsızlandırmak ve tasfiye etmek olan dinci-faşist iktidarın “yeni” Kürt politikası, bu çerçevede gündeme getirilmiştir.

Gündemde “Türk-Kürt kardeşliği” ve “barış” iddiasıyla yeni bir “süreç” olmasına rağmen herşey belirsizliğini koruyor. Öcalan, iktidar ve DEM Parti heyeti arasındaki görüşmelerde nelerin gündeme geldiği, pazarlık masasında nelerin istenip nelerin verildiğine ilişkin herhangi bir şey bilinmiyor. Şimdiye kadar bilinenler, Öcalan'ın kamuoyu ile paylaşılan görüşleri ve yedi maddelik mesajı ile Bahçeli'nin DEM Parti heyetinin Öcalan ile görüşmesinin ardında yaptığı “İmralı ile DEM Parti temsilcileri arasında gerçekleştirilen görüşme...Türk-Kürt kardeşliğine bağlanan umutları nispeten takviye etmekle kalmamış hayırlı bir başlangıcın ivmesi olmuştur” açıklamasıdır.

Öcalan, “Türk-Kürt kardeşliğini ye-

niden güçlendirmenin” Ortadoğu'daki gelişmeler nedeniyle “aciliyet” kazandığını ve sorunun “dışardan müdahalelerle kangrenleştirilmeye” çalışıldığını hatırlatmaktadır. En önemlisi de “Sayın Bahçeli'nin ve sayın Erdoğan'ın güç verdiği yeni paradigmaya, ben de pozitif anlamda gerekli katkıyı sunacak ehil ve kararlılığa sahibim” açıklamasını yapmış bulunmaktadır.

Bilinen öteki şey ise, İmralı'daki görüşme sonrası Öcalan'ın istemi üzerine DEM Parti heyetinin mecliste temsil edilen siyasi parti başkanlarıyla yapılan görüşmelerin hemen tümünün “samimi ve umut verici düzeyde” olduğu iddiasıdır. “Türk-Kürt kardeşliğinin güçlendirilmesinin tarihsel sorumluluğu, Ortadoğu'da yaşanan köklü ve geri döndürülemez gelişmelerin yüklediği sorumluluk” ile hareket edilmesi gerektiğine dair vurgudur.

DİNCİ-FAŞİST İKTİDARIN KÜRT HAREKETİNİ TASFİYE ETME HEDEFİ

Öcalan'ın bildiği anlaşılın “Bahçeli ve Erdoğan'ın güç verdiği yeni paradigma”nın ne olduğu Kürt halkı ve kamuoyu tarafından bilinmese de, iktidarın temsilci ve sözcülerinin tehdit içeren açıklamaları, bu “paradigma”nın sınırları ve hedefleri hakkında fikir veriyor. Görüldüğü kadarıyla “Milli birlik ve kardeşliği güçlendirme”, “terör örgütünü tasfiye etme”, “terörsüz Türkiye” ve Ortadoğu'da yayılmak paradigmanın ana ekse-

nini oluşturuyor.

Erdoğan'ın Diyarbakır konuşmasında sarf ettiği sözler de, “paradigma” derken ne anlaşılması gerektiği konusunda son derece aydınlatıcı oldu: “Son dönemde gerçekleşen çalışmaların tek bir amacı vardır; terör örgütünün kendini feshetmesi, silahların kayıtsız şartsız teslim edilmesi, (...) iç cephemizin güçlendirilmesi, ez cümle yarım asırlık bölücü terör parantezinin kapatılması”dır.

Urfa'da yaptığı konuşmada da “paradigma”yı anlatmaya devam eden Erdoğan, şu tehditleri savurdu: “Ya namlusu ülkemize dönük olan o silahlar gömülecek, ya da Türkiye'ye silah doğrultanlar gömülecek. Bunun haricinde üçüncü yol, alternatif mevzubahis değildir.”

Aynı tehdidi AKP 8. Olağan İl Kongresi'nde de tekrarladı: “Terör örgütü, elebaşının çağrısını dinler, siyasi uzantısı da üzerine düşenleri yaparsa kazanan tüm Türkiye olur. Aksi taktirde meseleyi operasyonlarla çözmeyi biliriz...”

Faşist partinin reisi Devlet Bahçeli de önce “kardeşlik” üzerine naralar atıyor, ardına insanları toprağa gömmeye tehdidi ekliyor.

Kürt sorununun “Türk-Kürt kardeşliğiyle” çözmek istediklerini iddia edenler, bu denli düşmanca bir dil kullanıyor, tehditleri savuruyorlar. Kürt halkının demokratik taleplerini bastırmada tam bir görüş ve tutum birliği içinde olduklarını tekrarlıyorlar. Kürt sorununa yaklaşımının özü

bu olan Türk sermaye devletinin Kürt sorununu çözmesi mümkün değildir. Söz konusu açıklamalar, sermaye iktidarının bu sorunu çözme niyet ve olanaklarından yoksun olduğunun itirafıdır.

Öyle ki, bugün yeni bir “süreç” başlattıklarını iddia edenler, Türkiye'de “Kürt sorunu” olmadığını tartışabiliyor, “Kürt sorunu yok terör sorunu var” diyebiliyorlar. Dolayısıyla sorunun çözümüne ilişkin tartışma ve girişimler aldatmaca ve oyalamadan ibarettir. “Türk-Kürt kardeşliği” ve “terörsüz Türkiye açılımı” ile hedeflenen, Kürtlere kısmi bazı tavizler verme görüntüsü üzerinden Ortadoğu'daki gelişmelerde rol kapmak, Kürtlerin emperyalistler ve siyonistler tarafından yedeklenmesini boşa çıkarmak ve bu arada olanaklıysa Rojava'daki özerk yapıyı tasfiye etmektir.

Sürecin nereye evrileceğinde sadece sermaye devleti ile Kürt hareketi değil, emperyalist merkezlerin tutumu da belirleyici olacaktır. Zira uluslararası gelişmeler ve bölgedeki nesnel durum, Kürt sorununu emperyalist güçlerin gündemine yeniden oturtmuş bulunuyor. Dolayısıyla ABD, İngiltere ve siyonist İsrail, çıkarları gereği yeni “açılım” sürecinin dışında değiller. Ancak, siyonistlerin, batılı emperyalistlerin ve onların savaş örgütü NATO'nun önemli rol oynayacağı bir “çözüm”ün sadece Kürt halkına değil, bölge halklarına da ne getireceği bellidir.

Kürt sorununu kurulu düzenle uzlaşarak ve emperyalistlerin desteğini alarak çözmeye çalışmak, Kürtlerin bazı haklar elde etmesini ve kimi kazanımlarını korumasını belki sağlayabilir. Ancak bu, sorunun özgürlüğe ve eşitliğe dayalı gerçek ve kalıcı bir çözümünü getirmeyecektir. Zira Kürt sorununun gerçek özgürlük ve tam eşitlik temelinde bir çözüme kavuşması, Türkiye'nin kapitalist düzeni ayakta kaldıkça olanaklı değildir.

Özgürlük, eşitlik ve gönüllü birlik temelinde halkların daha ileri düzeyde devrimci birliği ve kaynaşması, olanaklı tek çözüm yoludur. Bu elbette kısmi ya da sınırlı bazı “çözüm”lerin olanaklı olmayacağı anlamına gelmiyor. Ancak bu Kürt ulusal sorununun tüm kapsamıyla, yani köklü ve kalıcı biçimde çözülmesi anlamına gelmeyecektir. Sorun yalnızca farklı bir biçim ve mahiyet kazanmış olacak ama devam edecektir.

“Siyasal Alevilik”: “Evlerin üzerindeki işaret”

G. Umut

Suriye’ye karşı savaşta kullanılan şeriatçı, selevi çeteler; Türkmen Alevileri, Arap Alevileri, Kürtleri, Ezidileri, Süryanileri, Hristiyanları, Dürzileri yıllar boyunca hedef aldılar. Hem Suriye’de hem de Irak’ta on binlerce kişi kimliğinden dolayı cihatçılar tarafından katledildi. 13 yıl süren savaş ve yıkımın ardından ABD-İsrail-Türkiye destekli cihatçı HTŞ ile diğer IŞİD artıklarının Suriye’de yönetime taşınması, Arap Aleviler başta olmak üzere diğer halkları ve şeriat istemeyen Sünnileri kaygılandırıyor.

Cihatçı çeteler özellikle Arap Alevileri hedef alıyor. Öldürüyor, tutukluyor, işkence ediyor, evlerini yağmalıyor. HTŞ’yi parlatmakla iştigal eden emperyalist medya tekelleri ve Türkiye’deki uzantıları üstünü örtmeye çalışsa da cihatçıların sergilediği vahşet saklanamadı. HTŞ şeflerine takım elbise giydirip kravat taktıranlar, çetelerin işlediği suçların teşhir olmasından rahatsız oldular. Ne de olsa 2011’den beri Suriye’yi yıkmak için onlarla aynı mevzide birlikte savaştilar.

Bu gelişmelerin ardından, HTŞ’nin Şam’a taşınmasında özel bir rol oynayan dinci-faşist rejimin aparatları tarafından başlatılan “siyasal Alevilik” tartışması, cihatçıların Alevilere dönük saldırılarını meşrulaştırma amacı da taşıyor. Saray beslemesi sahtekarlar tarafından başlatılan bu tartışma ile hem Suriye’de cihatçıların Alevileri katletmesi “normalleştirilmek” isteniyor hem de Türkiye’de mezhepçilik kışkırtılarak Aleviler hedef haline getiriliyor.

Halep’te Alevilerin kutsal kabul ettiği bir türbenin cihatçılar tarafından yakılması ve türbede görevli beş kişinin katledildiğinin ortaya çıkmasından sonra Aleviler birçok kentte protesto eylemleri gerçekleştirdi. Katliama tepki gösterilmesi, medyada konumlanmış ırkçı-mezhepçilerin Alevilere karşı provokatif bir linç kampanyası başlatılmasına vesile edildi. Cihatçı katiller ise “Eski rejimin artıkları” söylemiyle Alevilere karşı süreklilikli saldırıya başladı. Yüzlerce kişi öldürüldü, evler yağmalandı, tutuklanan ya da kaçırılanların sayısı ise bilinmiyor.

Suriye’de olaylar devam ederken 28 Aralık 2024 Cumartesi günü yayınlanan Nisa Nur Çavuşoğlu imzalı “Ha-

maney’den işaret geldi: Siyasal Aleviler provokasyona başladı” başlıklı haberle Yeni Şafak da linç kampanyasına katıldı. Suriye’de eylem yapan Alevilerin “İran destekli” olduğu iddia edilirken, “Esad destekçisi Nusayrilerin ‘Siyasal Alevilik’ provokasyonları başladı” ifadelerine yer veren Yeni Şafak, cihatçıların suçlarını örtmeye çalıştı.

Yeni Şafak’ın destek verdiği troller, “Siyasal Alevi” söylemini Alevilere yönelik hedef gösterme kampanyasının gerekçesi olarak kullandı. Bu söylem, Suriye’deki gelişmelerden sonra Türkiye’de de gündeme getirildi. Sosyal medyada trol ve gerçek hesaplar üzerinden Alevilere dönük saldırı ve hedef gösterme süreci işletildi. “Siyasal Alevi” kavramı üzerinden suç duyurusunda bulunan Alevi örgütlerine karşı da kara propaganda yapıldı. Tüm bu iğrenç saldırı ve propaganda dinci faşist rejim tarafından yaygınlaştırılıp desteklendi.

“Siyasal Alevilik” propagandası, Alevi katliamları öncesinde “Alevilerin evlerinin işaretlenmesine” benzetildi. Dinci-ırkçılar bu saldırı ile IŞİD zihniyetinden AKP’ye uzanan yelpazede halklara orta çağ artığı gericiliği dayatan Siyasal İslamcılarının suçlarını “normalleştirme” hamlesi yaptılar. Yanı sıra, dinci-faşist rejime biat etmeyen Alevileri hedef gösterdiler.

Tarih boyunca katliamlara uğrayan bir mezhep için “Siyasal” kavramını yaksıştırıp “Siyasal İslam’la aynı kefeye koy-

maya çalışmak, hesaplı ve planlı bir saldırı sürecinin parçasıdır.

Bu saldırıların gerisinde ise emperyalist/Siyonist güçlerle işbirliklerinin bölgede etnik, dinsel, mezhepsel çatışmaları körüklemesi, iliklerine kadar mezhepçi olan dinci iktidarın Türkiyeli emekçileri mezhepsel temelde parçalamaya çalışması gibi kirli hesaplar var. Alevilerin hedef alınması sadece mezhepsel değil tarihsel ve güncel planda sınıfsal bir boyut da taşıyor:

“Alevilik sorununun güncel ve tarihsel arka planına bakıldığında, olgunun dinsel bir alt kimlik olan mezhepten öte olduğu görülüyor. Tarihsel arka planda, merkezi otoriteye/egemen sınıflara karşı isyanların Alevilik görünümünde ortaya çıkması ve bunun yüzyıllara yayılması, dini inanca felsefi boyutlar katmış, döneminin ilerisinde olan belli değerlerin benimsenip yaşatılmasını olanaklı kılmıştır.” (TKİP V. Kongresi sunumlarından-Alevi sorunu ve Alevi hareketi)

ABD-Türkiye-İsrail tarafından desteklenen İhvacılar ve onların uzantıları mezhepçi çatışmaları hep kışkırttılar. Geçmişte de Esad rejimine karşı savaşmak adı altında Suriye’de Alevileri katlettiler. Halen Suriye’de işgalci olan ABD, Türkiye, İsrail üçlüsü, sonunda IŞİD artığı HTŞ’yi başa getirerek Suriye’yi orta çağ karanlığının içine attılar.

Esad yönetimi dağıldığında bile “mezhepçi iktidarın” devrildiği yalanına dayalı haberler yayıldı. Erdoğan konuşmalarında “Suriye artık küçük bir azınlık tarafından yönetilmeyecek” zırvasını tekrarladı. Oysa herkes biliyor ki, Baas yönetimi bir Alevi yönetimi değildi. Esad ailesinin Alevi kökenli olması, Suriye’de “en görünmeyen” kesimin Arap Alevileri olduğu gerçeğini değiştirmede. Buna rağmen Erdoğan rejimi ve onun aparatları, IŞİD zihniyetinin Suriye’de başa getirilmesini “Yeni bir güneş doğdu” diye selamladılar. IŞİD zihniyetini “yeni bir güneş” diye pazarlayanların halklara orta çağ karanlığından başka sunabilecekleri bir şey olabilir mi?

Ortadoğu’da kurulacak yeni denklemin önemli taşlarından birini oluşturan bu olgu yeni bölgesel düzene entegre mezhepçiliği ve Alevi düşmanlığını açıkça gösteriyor. Tüm bu saldırılara karşı halkları emperyalizme, Siyonizme ve yerel egemen sınıflara karşı ortak çıkarlar ekseninde birleştirmek için “anti-emperyalist, devrimci-demokratik ve laik bir program ve stratejik çizgi, zorunlu asgari koşuldur” saptamasını yapan TKİP V. Kongresi bildirgesinde yer alan şu çağrı halen tüm yakıcılığını korumaktadır:

“Ortadoğu, hemen tüm ülkeleriyle, bir farklı halklar, kültürler, dinler ve mezhepler mozaiğidir. Bu toplumsal-kültürel olgu, milliyetçi, dinci ya da mezhepçi akımların kategorik olarak bölge halklarının ortak çıkarları için olumlu bir alternatif olamayacağını gösterir. Farklı köken ve kültürlerden halkları emperyalizme ve yerel egemen sınıflara karşı ortak çıkarlar ekseninde birleştirebilmek için, anti-emperyalist, devrimci-demokratik ve laik bir program ve stratejik çizgi, zorunlu asgari koşuldur. Bölge halklarının, özellikle de halen gerici iç boğazlaşmalarla kan kaybeden ülkelerin en büyük talihsizliği, böyle bir programa sağlam ve istikrarlı bir temel oluşturacak modern sınıfsal yapıdan yoksun olmalarıdır. Bu nesnel olgu devrim mücadelesinin ihtiyaçlarına bölgesel düzeyde bakmayı özellikle gerektirmekte, bölgede modern sınıf ilişkileri bakımından nispeten daha ileri, dolayısıyla daha gelişkin bir işçi sınıfına sahip ülkelerin devrimcilerine çok daha büyük bir sorumluluk yüklemektedir.”

“Yaşam memnuniyeti” mücadeleyle olanaklıdır!

AKP-MHP rejiminin emek düşmanı politikalarıyla bir avuç azınlığın serveti katlanırken, işçi ve emekçiler temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayamadıkları koşullara mahkûm ediliyor. Türkiye’deki emekçilerin yaşam koşulları o kadar kötüleştirildi ki, bu olgu kapitalist devletlerin hazırladığı uluslararası raporlardan bile çarpıcı biçimde yansıyor. OECD’nin son raporuna göre Türkiye, yaşam memnuniyetinde ve cinsiyet eşitsizliğinde 41 ülke arasında son sırada yer aldı. Eğitimde 34’üncü sırada yer alan Türkiye, istihdam oranı ve uzun çalışma saatlerinde sondan birinci, hava kirliliğinde ise sondan üçüncü oldu.

HER 5 KİŞİDEN BİRİ EKONOMİK ZORLUK YAŞIYOR

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün (OECD) “How’s Life? 2024” raporu, üye 38 ülke ile birlikte toplam 41 ülkedeki yaşam kalitesini ve refah düzeyini değerlendirdi. Raporda yaşam kalitesinin ölçümü, başlıca şu başlıklar üzerinden değerlendirildi:

“İnsanların ekonomik seçeneklerini (gelir ve servet, iş ve iş kalitesi, konut) şekillendiren maddi koşullar, insanların ne kadar iyi hissettikleri ne bildikleri, neler yapabildikleri, yaşadıkları yerlerin ne kadar sağlıklı ve güvenli olduğu (sağlık, bilgi ve beceriler, çevresel kalite, öznel refah, güvenlik) vb...”

Rapor, üye ülkelerde ekonomik endişelerin ve güvensizliğin yaygın olmaya devam ettiğini gösterdi: OECD genelinde halen her beş kişiden biri ekonomik zorluklar yaşıyor.

Pandemi öncesi döneme kıyasla, konut maliyetleri arttı, enerji yoksulluğu yükseliş eğiliminde. Örneğin, 2023’te OECD üyesi Avrupa ülkelerinde her 11 kişiden biri evlerini yeterince sıcak tutamadıklarını belirtiyor.

“YAŞAM MEMNUNİYETİ”

Yaşam memnuniyeti; bir histen öte öncelikle hayatta kalabilmek için ihtiyaçların koşulsuz karşılanması, yanısıra eğitim, sağlık ve sosyal haklara erişimle değerlendirilebilir.

Bu açılardan bakıldığında Türkiye’de emekçilerin yaşam ve çalışma koşulları, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin bu-

günkü düzeyine rağmen çok geri düzeydedir.

Rapora göre, yaşamdan genel memnuniyetlerini 0 ila 10 arasında bir ölçekte derecelendirmeleri istendiğinde; Türkiye 4,9 puanla ortalamanın (6,7) açık ara altında kalarak 41’nci (sonuncu) sırada yer aldı. Türkiye, sosyal adaletsizlik sıralamasında da sondan ikinci sırada yer alıyor.

UZUN ÇALIŞMA SÜRELERİ

Emekçilerin başat sorunlarından biri olan uzun çalışma saatleri araştırmasında da Türkiye 41 ülke arasında sonunculuğu elden bırakmadı.

Türkiye’de çalışanların yaklaşık yüzde 25’i ücretli işlerde çok uzun saatler çalışmaktadır. Bu, ortalamanın yüzde 10 olduğu OECD’deki en yüksek oranlardan biridir. Türkiye, bu açıdan 41 ülke arasında 40’inci sıraya yerleşmiştir.

İSTİHDAM ORANI

Türkiye’de 15 ila 64 yaş aralığında çalışma çağındaki nüfusun yüzde 47,52’si ücretli bir işte çalışıyor. Bu rakam, OECD istihdam ortalaması olan yüzde 66’dan çok daha düşüktür. Türkiye istihdam oranı başlığında da 41 OECD ülkesi arasında 40’inci sıraya yerleşmiş bulunuyor.

EĞİTİM VE CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ

PISA raporlarına göre, Türkiye’de-

ki ortalama bir öğrenci matematik ve fen bilimlerinde, OECD ortalaması olan 488’in altında kalarak 462 puan aldı. Türkiye bu puanla 41 OECD ülkesi arasında 34’üncü olarak sondan yedinci sırada bulunmaktadır. Cinsiyet eşitsizliği alanında Türkiye, 41 ülke arasında sonuncu sırada yer almaktadır.

GIDAYA ERİŞİM

Sendika, dernek ve demokratik kitle örgütlerinin birbirinden farklı araştırmalarına göre Türkiye’de her beş çocuktan biri okula aç gidiyor. Bu olgu, OECD raporunda da yer alıyor. OECD ülkelerinde 15 yaşındaki öğrencilerin yüzde 8’i, son 30 gün içinde yiyecek satın almak için yeterli paraları olmadığı için haftada en az bir gün yemek yemediklerini bildirdi. Türkiye’de ise 15 yaşındaki öğrencilerin yüzde 20’si son 30 günde haftada en az 1 gün hiç yemek yemediğini belirtti. Çocuklardaki beslenme sorunu kansızlık, bodurluk gibi sağlık sorunlarının yanı sıra başarı oranlarını da olumsuz yönde etkileyerek geri dönüşsüz zararlar veriyor.

ORTALAMA YAŞAM SÜRESİ

Türkiye’de yaşam beklentisi OECD ortalaması olan 81 yıldan yaklaşık iki yıl düşük olup 78,6 yıldır ve bu sonuç da Türkiye’yi 41 OECD ülkesi arasında 31. sıraya yerleştirmektedir.

HAVA KİRLİLİĞİ

Türkiye, PM2.5 (akciğerin en derin noktasına kadar solunabilecek kadar küçük partikül madde) seviyeleri metreküp başına 27,1 mikrogram ile 41 OECD ülkesi arasında 39’uncu, yani sondan üçüncü sırada yer almaktadır. Bu değer, Dünya Sağlık Örgütü’nün belirlediği metreküp başına 10 mikrogramlık yıllık kılavuz sınırının neredeyse üç katıdır.

İnsanca yaşam mücadeleyle kurulur!

Söz konusu veriler tüm değerleri üreten emekçilere dayatılan sefalet koşullarının -ki, bunlar tabloyu tam olarak yansıtmamaktadır- vahametini gözler önüne seriyor. Dünyayı “cennet” diye pazarlamakla yükümlü kapitalist kurumların bile raporlarına yansıtmak zorunda kaldıkları sorunlar, sistemin toplumsal sorunları döne döne ürettiğini gözler önüne seriyor. Bu sorunların çözümü, emekçilerin mücadeledeki talepleri arasında yer almaktadır. Yoksulluğun derinleşmesi sosyal yardımlarla ya da birtakım düzenlemelerle durdurulamaz. İnsanca bir yaşam ise altın tepside sunulmayacaktır. İşçi sınıfı ve emekçiler insanca yaşamı ancak dişleriyle tırnaklarıyla mücadele ederek inşa edebilirler.

Vergi yükü emekçilerin sırtında!

İşçi ve emekçilerin sırtına bindirilen bunca yük AKP iktidarına yetmedi. Akaryakıt alan her emekçi artık daha fazla ÖTV ve Katma Değer Vergisi ödeyecek. Her yıl iki taksitle ödenen Emlak Vergisi'ne de zam yapıldı. Geçen yıl 5 bin lira olan Emlak Vergisi, bu yıl aynı ev için 6 bin 98 liraya yükseltildi. Evlerde tuvalet kullanıldığı, bulaşık yıkandığı için ödenen Çevre Temizlik Vergisi'ne de bu yıl yüzde 43,93 zam yapıldı.

Emekçilerden alınan vergi, harç ve cezalar yıl bitmeden ilan edildi. Bu nedenle notere giden, belediyeye beyanname veren, pasaport alan, ehliyet alan, yurt dışına çıkan, kimliğini kaybeden, marketten poşet alan herkes zamlı vergi ödeyecek. Bitmedi, AKP-MHP iktidarı alkollü ürünlerin ÖTV'sine 25 Aralık'ta yüzde 12,5 zam yapmıştı. Yeni yılda da zam yapacak. Emekçilerin sırtındaki kambur iyice büyüyecek.

Bu arada 2025 yılı gelir vergisi vergi dilimleri de yayımlandı. Erdoğan, vergi diliminde emekçileri rahatlatacak bir adım atmadı. Gelir vergisi ilk tarife dilimi 158.000 TL olarak saptandı. Erdoğan yetkisini kullansaydı ilk vergi dilimi 237.000 TL olacaktı. Böylece işçi ve emekçilerin sırtındaki vergi yükü bir nebze de olsa hafifleyebilirdi. Ancak Erdoğan, her zaman yaptığı gibi yetkisini sermaye lehine kullandı.

Asgari ücretli işçi enflasyon yükü altında ezildi. AKP iktidarı yüzde 30'luk artışla adeta işçilerle dalga geçti. Öte yandan işçi ve emekçilerin, emeklilerin doğrudan ya da dolaylı olarak ödedikleri vergilerde en küçük bir indirim yapılmadı.

2000 yılında ilk vergi dilimi 2.500 liraydı. Emekçilerin lehine artış yapılırsa 2025'te ilk vergi dilimi 415.337 liraya çıkacak, işçi ve emekçilerin vergi yükü azalacaktı. Tersine yapıldı: Kapitalistlerin vergi yükü azaltıldı, işçilerin, emekçilerin vergi yükü artırıldı. İktidarın bu gaddarlığından

dolayı vergide adaletsizlik derinleşiyor, işçilerin ekonomik ve sosyal yıkımı görülmemiş boyutlara ulaşıyor.

Hayat pahalılığının yanısıra, işçilerin geçinmelerini zorlaştıran bir diğer etken gelir vergisi oranlarının yüksekliğidir. Zira vergi tarife dilimlerindeki adaletsizlikler ve asgari ücret vergi istisnasının çalışanlar aleyhine uygulanması nedeniyle işçilerin vergi yükü artıyor.

Dolaysız vergiler yanında dolaylı vergilerin yüksekliği de çalışanların vergi yükünü artırıyor. Bir yandan gelir vergisi bir yandan dolaylı vergiler, ülkenin vergi gelirlerinin önemli bir kısmı işçi ve emekçilerden alınıyor. Sömürücü kapitalistler için sık sık "vergi affı" ilan eden iktidar, adaletsizliği hiç olmadığı kadar derinleştiriyor.

Kapitalistlere yönelik vergi indirimleri ve prim destekleri sürerken, tekelci kapitalistlerden servet vergisi alınmıyor. Tür-

kiye'de en zengin yüzde 1'in servetinin bütün ülkenin servetinin yüzde 39,5'ini oluşturmasına rağmen bu büyük servet sahibi tekellerden artan oranlı servet vergisi alınmıyor.

Asgari ücret artık artırılmıyor. Tersine, asgari ücretli işçilerin alım gücü hızla eriyor. Asgari ücreti reel açıdan azaltan AKP iktidarı, işçilerin üzerindeki vergi yükünü ise artırıyor. Emekçilere pervasızca yüklenen iktidar, "artan oranlı servet vergisi", "işçi sınıfı ve emekçilerin vergi yükünün azaltılması" gibi taleplere ise kulaklarını tıkıyor.

Açıklanan vergi paketinde yeni vergi ve harçlarla hem gelirden hem vergide adaletsizlik daha da derinleştiriliyor. Türkiye, kapitalistler için vergi cennetine, emekçiler için ise cehenneme dönüştürülüyor. Vergiden azade kapitalistlerin sermayesi büyürken, işçi ve emekçilerin sefaleti derinleşiyor.

İşçi ve emekçiler toplumsal zenginliği üretiyor. Buna rağmen yüzde 1'lik azınlığı oluşturan kapitalistler bu zenginliğin büyük bir kısmına el koyuyor. Emek gücünü satarak geçimini sağlayan işçi sınıfı ise ürettiği değerini ancak küçük bir kısmını alabiliyor. Buna rağmen iktidar, emekçiler üzerindeki vergi yükünü artırarak toplumsal değerleri üretenlerin sefaletini derinleştiriyor.

İşçi ve emekçilerin, her alanda örgütlü olan kapitalistlere ve onların sömürü düzenine karşı güçlü bir direniş örmekten başka çareleri yok. İşçi ve emekçiler, "İnsanca yaşamaya yeten ücret!", "Artan oranlı gelir vergisi!", "Asgari ücretliden vergi alınmasın!", "Her türlü dolaylı vergi kaldırılmalı!" vb. talepleri kazanmak için mücadeleyi yükseltmelidir.

H. YAĞMUR

Asgari ücretin belirlenmesinin ardından emekçiler sefalet koşullarına mahkum edilmek isteniyor.

İşçi ve emekçiler artan hayat pahalılığı karşısında öfke büyümeye devam ediyor.

Esenyurt'ta sınıf devrimcileri, Balık-

Esenyurt'ta devrimci faaliyet

yolu Köprüsü'nde ve Avcılar'da yaptığı dağıtımla emekçileri "İnsanca bir yaşam için mücadeleye" çağırırdı.

Dağıtım boyunca emekçilerin asgari ücretin sefalet ücreti olarak belirlenmesine karşı tepkileri dikkat çekti.

Çekilen ajitasyonlarla birlikte ocak

ayı zamlarının asgari ücret politikasının bir devamı olduğu, işçi sınıfının köleliğe mahkûm edildiği vurgulandı. İşçiler sömürü düzenine karşı yaşanılabilir bir ücret talepleriyle mücadele etmeye çağırıldı.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

“Artık emekliler birleşmek zorunda!”

Emekli maaşlarına yapılan ‘zam’ üzerine emekli sendikalarından görüşler aldık...

Emekliler Dayanışma Sendikası Gebze Temsilcisi Elmas Duman:

Biz Emekliler Dayanışma Sendikası olarak emeklilere ve çalışanlara yapılan zammı tabi ki kabul etmiyoruz. Bu sefalet ücreti, kabul etmek mümkün değil. Dolayısıyla bu sorun her yerde her zeminde işçi sınıfıyla birlikte, sokakta çözülebilir. Emeklilerin tek başına çözebileceği bir sorun değil. Bundan dolayı işçi sınıfıyla ortak bir mücadele hattı oluşturursak kazanımlar elde edebiliriz. Bağımsız bir sınıf mücadelesi, partilerden bağımsız bir hat olması gerekir. Elbette ki her emekli ve çalışanın oy verdiği bir parti olabilir. Ama bu mücadele ettiği sendikayı, derneği, kurumu bağlamamalıdır. Emekliler ve çalışanlar taleplerini belirlemeli ve ortak bir mücadele örülmelidir. Ancak böyle başarabiliriz, belli haklar kazanabiliriz. Tamamen sermayeye göre şekillenmiş bir devlet, sistem var ve biz emeklilerin çalışanlarla direnmekten başka şansı yok. Bu sene de bize bu sefalet ücretini dayatıyorlar. Sermaye ve egemen güçler daha iyi bir ücret politikasının önünde büyük bir engel. Mehmet Şimşek açıkça söylüyor, orta vadeli bir program oluşturduk diyor yani emeklilere ve çalışanlara bundan daha fazlasını verme imkanımız yok diyor. Cumhurbaşkanı asgari ücret belirlenmesinin ardından dedi ki, patronların elini mi tutan var. Biz bu kadar belirledik işveren daha fazlasını verebilir. Şimdi biz de EDS olarak soruyoruz, sayın cumhurbaşkanı sizin elinizi kim tutuyor? Siz neden emeklilere bu sefalet zammını reva gördünüz? Merak ediyoruz sizin elinizi kim tutuyor da daha fazlasını veremiyorsunuz?

Enflasyon karşısında tabi ki emeklilerin alım gücü düştü. Bugün markete gidip aldığımızı yarın aynı fiyata bulamıyor, dolayısıyla alamadan geri dönüyoruz. Ekmeğe, ete, süte yapılan zamlar aldığını gidiyor. Cumhurbaşkanı protesto edin diyor, almayın boykot edin diyor. Kendilerine İslami cemaatleri, İslami toptancıları adres gösteriyor. Marketlerin de sürekli zam yapmasının bir nedeni var, toptan birçok kaleme zam gelmesinin yansıması. Üretici malını satamıyor, toplayıp döküyor. Malın üreticiden markete

gelene kadarki araçları aradan çıkarabilmek gerek.

Ayrıca sendikal mücadeleye baktığımızda da yine sermayenin tarafında olan hükümet sistemini görüyoruz. Grevleri yasaklıyorlar ve diyorlar ki grevler işverenin aleyhindedir. Ne gördük, şimdiye kadar MESS'e karşı toplu sözleşme görüşmelerinde hemen grev yasağı getiriyorlar ve sendikalar geri adım atıyordu. Bu sene grev yasakları tanınmadı. İşçi sınıfı direnciyle, iradesiyle “grev yasağını tanımıyoruz, grev bizim anayasal hakkımız, hakkımızı alana kadar dayatmaları kabul etmiyoruz” dedi. Kazananlar da hala greve devam edenler de var. Emeklilerin de mücadelesini işçi sınıfıyla birleştirmesi gerekiyor.

“Sosyal güvenlik reformu bizi yoksullaştırdı. Sağlık reformu bizi öldürüyor. Emekli primlerimin ve hizmetlerimin karşılığını istiyorum; kıdem tazminatımın tamamını istiyorum, hakkımın budanmasını istiyorum” diyen herkesi birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

En son Polonez işçilerinin kazanım haberini aldık. Emeklilerin de benzer bir şekilde kazanım elde etmek için birleşik mücadeleyi geliştirmek ve dirayetli olmak gerek.

Birleşik Emekliler Sendikası Kocaeli Bölge Temsilcisi Selçuk Süzer:

Pazartesi günü iktidarın kabine toplantısından çıkan sonuca göre emeklilere hiçbir şey verilmedi. Emeklilere bir zam

yok gerçekte. 3 Ocak'ta açıklanan Aralık enflasyonu ve TÜİK'in açıklamış olduğu rakamla birlikte emeklilere 15,75 oranında zam yapıldı. Çok değil ama yüzde 20'ye tamamlanır diye bekliyorduk. O da olmadı. Pazartesi günü kabine toplantısından sonra cumhurbaşkanı çok iyi bir nasihat verdi. Marketlerde pahalı gördüğünüz ürünleri almama hakkınız var, boykot edebilirsiniz dedi. Emeklilerin bu şartlarda devam edeceğini anladık.

2024 yılını “emekliler yılı” ilan eden cumhurbaşkanı, 2025 yılını da “aile yılı” ilan etti. 2024'te emekliler yılına dönüp emeklilerin haline baktığımızda 2025'in nasıl bir aile yılı olacağını ön görmek mümkün: Her yönüyle daha kötü olacak.

Marketleri, manavları, kasapları boykot etmek bizim işimiz değil. Bu ülkenin zabıtalı var, devlet memurları, vergi memurları var. Eğer bu ülkedeki pahalılığı biz denetleyeceksek memurlar ne işe yarıyor. Her şeyi devletten beklemeyin, kendi işinizi kendiniz yapın diyor. Kendi boykotunuzu yapın diyor. Ev kiralılarının durumu ortada, emekli maaşı ortada. Dünyanın neresinde ev kiralaları en düşük emekli ve işçi maaşından daha yüksek. İnsanlarla bu kadar dalga geçilmez, bu kadar alay edilmez.

10 bin 300 liranın altında olan bütün emekliler 7. aya kadar 12 bin 500 lira almaya devam edecek şekilde belirlendi. Sonra taban belirlemesi yapılarak çekme yapıldı. Tüm emeklilere hayırlı olsun. Biz aylardır, yıllardır emeklileri sendikaya çağırıyoruz. Basın açıklamaları yapıyoruz.

Avamız çıktığı kadar bağırarak çağrı yapıyoruz. Birçok kurumu, kuruluşu ziyaret ediyoruz. Emeklilerin durumunu anlatıyoruz. Ama “padişahım sen çok yaşa, bize dokunmayan yılan bin yaşasın” misali herkes kabuğuna çekilmiş. Alanlara, meydanlara getirmekte zorlanıyoruz. Ama kahvede, çay ocaklarında, parklarda herkes oturmuş geçinemiyoruz diye ağlıyor. Gelin birlik olalım diyoruz, mücadele hep birlikte verelim diyoruz. Örgütlenmeye gelince yanaşmıyorlar. Mücadele eden, hakkını arayan herkesi terörist ilan ettikleri için bu yönlü yaf-talanma korkusu yüksek. Baskı altına alınan insanların sesini çıkaracak hali kalmamış.

Bu iktidar işçi, emekçi ve emekli düşmanı. Biz artık sefalet ücreti istemiyoruz. Biz artık ailemizle, çoluğumuzla çocuğumuzla rahat yaşamak, rahat bir nefes almak istiyoruz. Spor yapmak istiyoruz, sosyal bir aktivite yapmak istiyoruz, denize gitmek istiyoruz. Ama maalesef bunlar lüks gibi geliyor, çünkü aldığımız maaş ortada. Geçinemediğimiz için emekli olduktan sonra da çalışmak zorunda kalıyoruz. Kısacası biz emekliler kendimiz ettik kendimiz bulduk. Emekliler bundan sonra “böyle gelmiş böyle gitmez” diyerek harekete geçer diye umuyoruz.

Sindirilmiş, bastırılmış bir toplum olmamalıyız. Çünkü biz bu baskılara boyun eğsek, bize reva görülen hayatı yaşamak zorunda kalırız. “Korkunun ecele faydası yok” demişler. Artık emekliler birleşmek zorunda. Emekliler birleşmediği sürece biz bu sefalet ücretleriyle yaşamaya devam edeceğiz. Artık görmeliyiz güç biziz. 16 milyon emekli bir kişiye muhtaç değil. Bir kişi 16 milyona muhtaç. Ama biz gücümüzü gösteremediğimiz için iktidara muhtaç kalmış, boyun eğmiş bir halde kaderimize razı oluyoruz. Son olarak bir kez daha diyorum ki, bütün emekliler birleşmeden sorunlarımızı çözemeyiz. Sefalet zammına karşı ise derhal kitlesel bir eylem, bir Ankara yürüyüşü ihtiyaç diye düşünüyorum.

“Kırmızı Kart!”

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, “sürprizim var” deyip toplumu “beklentiyeye”, sarayı ise derin bir “korkuya” sevk etmişti.

Meğer sürpriz dediği şey, “kırmızı kart” göstermekmiş. Bildindiği üzere sarı ve kırmızı kartlar futbolda oyunun kurallarını ihlal eden oyunculara, saha kenarında bulunan yedek oyunculara ve teknik heyetlere gösterilir. Bu kartlar uyarı ve oyundan ihracı içerirler.

Sarı kart uyarı amaçlı olarak verilir. Kırmızı kart ise, kesin cezayı ifade eder. Cezayı alan oyuncunun sahayı derhal terk etmesi gerekir. Kural tanımayıp direkt kırmızı kart gösterilenler ise 2-3 maçtan men edilir.

Kart gösterdiği kişi kural diye bir şey tanımıyorsa, ki tanımıyor, Özel’in bu “kuralcılıktaki” ısrarı nedir?

Kısaca söylersek bu, saraya kalkan olup emekçi kitleri kandırmaktan öte anlam taşımayan bir tür cambazlıktır.

Bunu neden söylüyoruz?

Çünkü yirmi iki yıldır AKP’ye “sarı kartla” uyarı yaparak kol kanat geren CHP, rejim her sıkıştığında toplumsal öfkeyi dindirmek için şapkadan bir tavşan çıkarıyor. Bugün içinden geçilen darboğaz sürecinde mızrak artık çuvala sığmıyor.

Bu kez de gelişen toplumsal öfkeyi dağıtmak için “sürprizim var” diyen ana

muhalefet partisi başkanı Özel sahneye çıkıyor.

NEDEN ORTAYA ÇIKTI?

Saraya “kırmızı kart” göstermek için!

Olup bitenler bir şakayı andırırsa da Özgür Özel gayet ciddi, görev ve sorumluluk aşkıyla dolup taşmış görünüyor. Hatırlayın, yakın geçmişte “adalet yürüyüşü” ile sokakları tehlikeli gösterip halkın gazını alan yine bu partinin eski şefi Kemal Kılıçdaroğlu idi.

Sosyal demokratların sokak mücadelelerini önlemek, onlara rağmen gelişen hareketleri ise düzen içinde tutmak için rol üstlendikleri hem tarihsel hem güncel örneklerle sayısız kez kayıt altına alın-

mıştır.

Saray rejiminin can simitlerinden bir de CHP oldu. Deniz Baykal, Kemal Kılıçdaroğlu, Özgür Özel, tümü aynı “görev aşkı” ile bu çürümüş haramiler saltanatına payandalık etti.

Güya muhalefet ederken emekçi kitlelerin, kadınların, emeklilerin ve geleceği çalınan gençliğin umuduyla oynuyorlar.

“Kırmızı kart”, işçi ve emekçiler tarafından egemenlere gösterildiği zaman anlamlıdır.

Çünkü bu yolsuzluk düzeninin kanlı çarkları arasında ezilen, limon gibi son damlasına kadar kanı sıkılan yoksul işçi

ve emekçilerdir.

Emeğin hak arayışını ve bu cendere-den kurtuluşunu sermayenin sol soslu sosyal demokratları temsil edemez. Şu son 22 yıllık kesintisiz iktidarı boyunca AKP işçi ve emekçilerin boğazını sıktı. Buna karşı emekçilerin biriken ve yer yer patlayan öfkelerini dindiren, saraya ve sermayeye kol kanat geren CHP olmuştur. 22 yıldır ana muhalefet partisi olmasına, yerel yönetimler seçiminden birinci parti çıkmasına karşın ne kendilerine el veren Kürtlere ne de işçi ve emekçilere bir şey sunabildiler. Tam tersine, yolsuzluk düzeninin açıklarını kapatmayı, yırtıklarını yamamayı görev bellediler.

Neden mi?

Bunun nedeni sınıfsal dokudan ileri gelir. Yukarda değindiğimiz gibi, sosyal demokrasi sermayenin ezdiği, dışladığı ve öteki gördüğü sınıf ve toplumsal kesimlerin temsilcisi olma kılığı altında sermaye sınıfına hizmet etmektedir. Diğer bir ifadeyle ait oldukları sınıfın çıkarlarını temsil ediyorlar.

İşçi ve emekçiler 22 yıllık AKP saltanatına ve temsil ettiği sermaye düzenine karşı sınıf eksenli bir mücadele içine girdiklerinde, sosyal demokratların gerçek yüzünü ve rolünü daha berrak bir şekilde görme imkanı bulacaktır.

M. İMRAN

Malum olduğu üzere, çok zor şartlar altında yaşayan engellilerin yaşam şartlarını görece de olsa düzeltebilmeleri adına devletin sunduğu bazı olanaklar vardı. Bunlardan biri de ÖTV ödemeden araç alabilme imkanıydı. Türkiye’de ÖTV miktarı, en az bir aracın gerçek değeri kadar olduğu için, normal şartlarda araç almayı aklından bile geçiremeyen engelli aileleri için bu hak bir olanak sağlıyabiliyordu.

Bedensel ya da zihinsel yetersizliklerinden dolayı zaten büyük oranda evlerine hapsolmek durumunda kalan engellilerin, aile fertlerinin de yardımıyla dışarı çıkıp sosyalleşebilmeleri ve tedavi hizmetlerine daha kolay erişebilmeleri açısından işlevsel bir haktı ÖTV’siz araç alımı. Ancak her fırsatta “kul hakkını” dillerinden düşürmeyen egemen sınıflara bu da çok gelmeye başladı. Önce bu hakkın tümüyle ortadan kaldırılacağı

AKP engellilerin haklarına göz dikti

söylentileri yayıldı kamuoyunda. “Ölümü gösterip sıtmaya razı etme” politikası, AKP’nin yıllardır başvurduğu kepaze taktiklerinden biriydi. Bu defa da aynı-sını yaptı.

Türkiye’de “torba yasa” dönemini başlatan AKP, sosyal saldırılara bu yöntemle “yasal kılıf” uyduruyor. Hazırlanan son torba yasa çuvalına engellilerin ÖTV’siz araç alma hakkını ortadan kaldıran hükümler de koydular. Reisleri duruma “müdahale” etti ve yasayı tüm-den ortadan kaldırmak yerine, kolunu kanadını kırarak pratikte uygulanamaz bir hale getirdi. Şimdiye kadar, her yıl belirlenen üst limite kadarki araçlar satın alınabiliyordu engelliler tarafından.

Yeni çıkan yasayla birlikte, “%40 yerlilik oranı” şartı getirilerek, 3-5 model dışındaki araç alma hakkı ortadan kaldırıldı.

AKP-MHP iktidarı tarafından gündeme getirilen kısıtlamalar bununla da sınırlı değil. Şimdiye kadar her 5 yılda bir araç alma hakkı varken, bundan sonra her 10 yılda bir araç alınabilecek. Bu da engellilerin ellerine geçen ücretler ve ortalama yaşam süreleri dikkate alındığında, bir engellinin bütün ömrü boyunca neredeyse sadece 1 adet ÖTV’siz araç alabilmesi anlamına geliyor. Ayrıca bu konuda Cumhurbaşkanı yetkilendirilerek, kapsamın genişletilmesinin önü açılmış oldu. Hesapları, zaten çok zor şartlar altında yaşamlarını sürdürmek durumunda olan engellileri daha da

muhtaç hale getirmektir. Onları kulları, köleleri olarak gören Tayyip Erdoğan, bu sayede adeta tavuklara yem atar gibi küçük kırıntılarla tebaasını “sevindirme” imkanı bulacaktır. Bu onların hesabı, ancak o hesapları bozmak da bizlerin ellerinde. Ülke nüfusunun neredeyse %10’unun engelli raporu var. Aileleri de dikkate alındığında toplumun bu kesimi hatırı sayılır bir baskı unsuru olabilecek güce sahiptir. Bundan dolayı bizler de engelli örgütlerindeki çalışmalarımızı yoğunlaştırmalıyız. Örgütlü gücümüze dayanarak, haklarımızı savunmanın yolunun mücadele etmekten geçtiğini ve insanca yaşama koşullarımızın ancak devrim ve sosyalizmde mümkün olacağını tüm engelli kardeşlerimize anlatabilmek durumundayız.

KÜÇÜKÇEKMECE’DEN BİR KIZIL BAYRAK OKURU

Kararlı bir mücadeleye hazırlanalım!

E. Eren Yılmaz

2025 YILINDA EKONOMİK-SOSYAL SALDIRILAR YOĞUNLAŞACAK...

İşçi sınıfı ve emekçileri hareketli geçecek bir yıl bekliyor. Ekonomik krizin maliyetini emekçilerden tahsil etmek için dayatılan fatranın sonuçları güncel yaşamda her yönüyle derinden hissediliyor. Mehmet Şimşek'in IMF patentli ekonomi programı bu yıkımı daha da derinleştirmeyi hedefliyor. Sermayenin kâr oranlarının korunup-artırılmasını temel alan Orta Vadeli Program (OVP) ile ücretlerin düşürülmesi, vergi artışları, ekonomik ve sosyal hak gaspları ve toplu işten atmalar hedefleniyor.

OVP kapsamında "kararlı ekonomi programı" uygulayan iktidar, asgari ücrete TÜİK verilerine dayanan sahte enflasyon oranlarının dahi altında bir zam yaptı. Ardından emeklilere açlık sınırının çok altında kalan "maaş artışı" dayatıldı. Kamu emekçilerine ise resmi enflasyon verileri üzerinden zam yapıldı. Milyonlarca işçi ve emekçiyi etkileyen bu süreç şu sıralar tek tek fabrikalarda yapılacak ücret artışlarını da belirleyecek. Zira kapitalistler, asgari ücrete yapılan zam oranını işçilere dayatacak. Sermayedarların ve AKP-MHP iktidarının ekonomik-sosyal yıkım dayatmasının karşısında temel belirleyen ise, işçi sınıfının vereceği örgütlü mücadele olacak.

Önümüzdeki süreçte ekonomik/sosyal yıkım dayatması ile insanca bir yaşam ve çalışma koşulları istemi arasında sürecek gerilim ve mücadeleye tüm yılı kapsayan TİS'ler gündemi de eklenecek. Deyim uygunsuzsa 2025 TİS mücadeleleri yılı olacak. Yaklaşık 700 bin kamu işçisini ilgilendiren Kamu TİS süreci şu sıralar başlayacak. Şubat ayı itibarıyla onlarca petrokimya fabrikasında da TİS süreçleri başlayacak. Bu yıl aynı zamanda 8 bin işçiyi kapsayan Tekstil Grup TİS süreci de var. Yaklaşık 4 milyon kamu emekçisi ile 2,5 milyon memur emeklisini ilgilendiren TİS süreci ağustos ayı itibarıyla başlayacak. Eylül ayı ise metal fabrikalarında on binlerce işçiyi kapsayan MESS Grup TİS sürecinin başlangıcı olacak...

İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin bilinç ve örgütlülük bakımında zayıf, mücadelenin ise sınırlı olması, emek düşmanı iktidarı da kapitalistleri de küstahlaştırıyor. İşçi sınıfı, on yıllardır içine hapsedildiği boğu-

Emekçiler, OVP kapsamında iktidarın dayatacağı ekonomik-sosyal yıkımı ve TİS süreçlerini krizin faturasını reddeden bir tutumla karşılamalı; birleşik ve kitlesel mücadeleyi güçlendirme bakışıyla hareket etmelidir. İleri, öncü, devrimci işçiler görevlerine bu gözle bakabilmeli, mücadelenin bütünlüğünü gözetken bir hazırlık ve örgütlenme çabasını eksen almalıdırlar.

cu atmosferi aşamadığı için hak kayıpları yaşadı. Kendisini kuşatan ideolojik, politik ve kültürel önyargıları kıramadı. Sıradan sendikal örgütlülük alanında dahi gerilemeler söz konusu oldu. Bu tablonun yaratılmasında sermaye, devlet ve sendikal bürokrasi bir bütün olarak uğursuz misyonlar üstlendi. Onlar, net bir kapitalist sınıf bilincine dayalı pervasız bir saldırganlıkla hareket ettiler.

İşçi sınıfı ve emekçilerin yıllara dayalı bir mücadele süreci ve deneyimi var. Bu birikime dayanarak tabanda birlik oluşturmak, mücadeleyi bu temel üzerinde geliştirerek örülen engelleri yıkmak mümkündür. Bu yönde mesafe alınmadığında ise sıradan ekonomik ve sosyal haklar konusunda bile kazanım sağlamak mümkün olmuyor. Öfke ve tepkinin birikmesi, çalışma ve yaşam koşullarındaki kötüleşmenin boyutu ne olursa olsun bu temel gerçeklik yaşanan gelişmelerle bir-

kez daha doğrulanıyor.

İşçi ve emekçiler biriken sorunlar karşısında bir çıkış arıyor. Bu bağlamda yıkım saldırıları karşısında tek tek fabrikalarda gösterilen tepkiler ve örgütlenme çabaları artıyor. Her ne kadar kendi sınırlarının dışına çıkıp birleşik bir hareket dönüşmese de bu gelişmeler önemli veriler sunuyor. Sendikali-sendikasıız bir dizi fabrikada adım adım ivme kazanacak bir hareketliliğin yaşanması muhtemel. Geniş örgütsüzlük halinin baskın olduğu koşullarda sendikali işçilerin ortaya koyacağı çaba ve mücadelenin önemi artıyor. Bu çabalar, sınıf mücadelesinin genel gelişimi açısından önemli olanaklar barındırıyor. Sendikali işçiler de genel ekonomik-sosyal yıkımı derinden yaşıyor. Dolayısıyla bugün için sendika ağalarının denetimi altında olmalarına rağmen, bürokrasinin mücadeleyi engelleyici, uzlaşmacı, icazetçi yaklaşımına da iktidarın saldırılarına da tepki gösteriyorlar.

2025 yılında peş peşe gündeme gele-

cek olan TİS süreçleri, mücadelenin gelişimi açısından önemli dinamikler barındırıyor. Bu TİS süreçlerinde ileriye doğru atılacak her adım işçi sınıfının genelini de etkileyecektir. Zira sorunların, taleplerin, güncel ihtiyaçların kesişmesi hem TİS süreçlerinin hem genel sınıf hareketinin birleşik bir zeminde kendini ifade edebilmesi için uygun koşullar yaratacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçiler dışı dış bir mücadele yılına hazırlanmalı. Emekçiler, OVP kapsamında iktidarın dayatacağı ekonomik-sosyal yıkımı ve TİS süreçlerini krizin faturasını reddeden bir tutumla karşılamalı; birleşik ve kitlesel mücadeleyi güçlendirme bakışıyla hareket etmelidir. İleri, öncü, devrimci işçiler görevlerine bu gözle bakabilmeli, mücadelenin bütünlüğünü gözetken bir hazırlık ve örgütlenme çabasını eksen almalıdırlar.

Kamu işçilerinin TİS süreci ve görevler!

Kamuda 1 milyon çalışanın Toplu İş Sözleşmesi (TİS) süreci yakında başlayacak. Türk-İş ve Hak-İş'in taraf olacağı TİS masasının karşı tarafında ise AKP-MHP iktidarının temsilcileri oturacak. Anlaşma sağlanırsa TİS çerçeve protokolü imzalanacak. 2025 ve 2026'da kamu işçilerinin alacağı ücret belirlenmiş olacak.

Kamu TİS'leri öncesinde asgari ücret ve emekli maaşlarına yapılan artışla ortaya çıkan tablo, kamu işçilerine de sefalet ücreti dayatılacağına işaretlerini verdi. TÜİK verilerine göre 2024'te gerçekleşen enflasyonun çok altında tutulan asgari ücret artışının kamu sözleşmelerine de dayatılacağına dair emareler çoğalıyor. Zira, varlık nedeni sermayeyi korumak olan AKP'den başka bir şey beklenemez.

Diğer yandan Orta Vadeli Program (OVP) kapsamında, 2025-2026 yıllarında çalışma hayatı ve sosyal güvenlik sisteminde önemli değişiklikler yapılması öngörülmüyor.

Söz konusu düzenlemelerin hayata geçirilmesi durumunda esnek çalışma modelleri kamuda da yaygınlaştırılacak. Kayıt dışı istihdam azalmayacak. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülmesi zorlaşacak. Ekonomik ve sosyal yardımlar kısıllanacak.

Kamu TİS'leri yaklaşık bir milyon kamu işçisi ile ailelerini doğrudan etkileyecek. Maden iş kolunda yürürlük tarihi 1 Ocak 2023-31 Aralık 2024 olan sözleşme de sona erdi. Yeni sözleşme görüşmeleri yılın ilk çeyreğinde başlayacak. Buradan çıkacak sonuç, diğer kamu sözleşmelerinin akıbeti konusunda da ön fikir verecek.

Yürürlük tarihleri 1 Ocak 2025-31 Aralık 2026 olan TİS kapsamındaki işçilerin yaklaşık 50 bini Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunuyor. MEB dışında Bayındırlık, Yargı Mensupları, İl Özel İdareleri, Sağlık Bakanlığı ve Karayolları işçilerinin de sözleşme görüşmeleri yapılacak.

Türk-İş içinde Koop-İş ve Harb-İş sendikalarına üye işçilerin yanı sıra, Hak-İş bünyesinde 200 bine yakın işçi de kamu TİS'leri sürecinden doğrudan etkilenecek.

AKP iktidarının geçmişteki gibi zam oranlarını düşük tutma, krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçilere ödetme noktasındaki pervasızlığı, TİS sürecinin zorlu geçeceğinin göstergesidir.

AKP İKTİDARI "SEFALET ARTIŞI" DAYATIYOR!

AKP iktidarı kamu işçilerinin uğradığı ücret kaybını tartışmak istemiyor. Geçmiş kayıpları tartışmak bir yana, gelecek yıllar için ücret düşüşlerini şimdiden güvence altına almak istiyor. Kamu işçilerinin TİS'leri AKP iktidarının öngördüğü biçimde sonuçlanırsa, kamu işçisinin sefaleti derinleşecektir.

Gündeme getirilen saldırı maddelerinden bir diğeri ise esnek çalışmadır. Halen birçok kamu işyerinde fiili olarak uygulanan bu saldırı, TİS gündemine de dahil edilmiştir. AKP iktidarı çalışma sürelerinin önündeki sınırlamaların kaldırılması, hafta sonu tatilinin kısaltılması, mesai ücretlerinin düşük tutulması gibi saldırıları bu TİS'te de dayatıyor

TÜRK-İŞ ŞEFLERİ MÜCADELEYE DAİR TEK KELİME ETMİYOR!

Türk-İş, aylık ücretlerin TÜİK enflasyon rakamına göre değil, ENAG enflasyon rakamlarına göre yükseltmesini istiyor. Toplu İş Sözleşmesi'nin birinci ve ikinci yıllarında işçilerin yıl boyunca ödeyecekleri gelir vergisi oranının yüzde 15 olarak belirlenmesini, yüzde 15'i aşan vergilerin ise işveren tarafından karşılanmasını öneriyor.

Türk-İş'in talepleri arasında sosyal yardımların ve yemek parasının ENAG'ın

hesapladığı enflasyon oranında artırılması da var. Ayrıca kamu işçileri arasındaki maaş farkının kaldırılması, eşit işe eşit ücret ödenmesi talebi de bulunuyor.

Talepleri yüksekte açan Türk-İş ağaları, asgari bir mücadele programından ise bahsetmiyorlar. Türk-İş başkanı "diyalog içinde sorunları çözme" dışında mücadeleye dair sözde de olsa tek bir cümle kurmuyor. Bugüne kadar kamu işçilerinin toplu sözleşmeleri kapalı kapılar ardında yapılan kirli pazarlıklar sonucunda imzalanan ihanet sözleşmeleri olarak kayıtlara geçti. Kamu işçisi mücadele etmezse, sendika ağaları birkez daha ihanet sözleşmesinin altına imza atacaktır.

KAMU İŞÇİSİ TİS'İNE, HAKLARINA, GELECEĞİNE SAHİP ÇIKMALIDIR!

İşçi sınıfı kamuda esnek çalışmanın yerleştirilmesine kesin bir biçimde karşı durmalıdır. Burada söz konusu olan yüzyıllık kazanımların hedef alınmasıdır. Bu kazanımların kaybedilmesi, kamu işçilerinin AKP iktidarının dayatmaları karşısında savunmasız kalmasına neden olacaktır. Dolayısıyla bu maddelerin kaldırılması sözleşmenin temel talepleri arasında yer almalıdır.

Türk-İş bürokratlarının önerdiği sözleşme maddelerinin büyük bir bölümü işçi sınıfını doğrudan ilgilendiriyor. Geçmiş kayıpların giderilmesini ise kıs-

men de olsa içeriyor. İşçi sınıfı açısından önemli olan birçok talep, öneriler listesinde bulunuyor. Ama biliyoruz ki, sözleşme masalarında bunların hiçbir önemi ve yeri olmayacak. Çünkü boş bırakılırlarsa, o masada oturan Türk-İş şefleri bir kez daha satış sözleşmesine imza atacaktır.

Kamu işçileri TİS'lerine sahip çıkmalı, şimdiden TİS komitelerini oluşturmalıdır. TİS komiteleri işçi sınıfının bu süreçte aktif katılımını sağlayacağı için yaşamsal önemdedir. TİS komiteleri, aynı zamanda sermayenin dayatmalarına karşı eylemli bir duruş geliştirmenin de önünü açacaktır.

TİS komiteleri taleplerin belirlenmesinden diğer işyerleri ve işkollarıyla koordinasyonun sağlanmasına, eylem sürecinin planlanmasından eylem ve etkinlik örgütlemeye ve sürecin her aşamasının yakın takibi ve denetimine kadar bir dizi sorumluluğu üstlenmelidir. Komiteler sendikal kademelerden bağımsız olmalı, ancak sendikal olanakları da sonuna kadar kullanmalıdır.

Kamu TİS'leri sürecinin örgütlenmesinde ilerici-öncü işçilere de büyük görev ve sorumluluklar düşüyor. Bu görev ve sorumlulukları layıkıyla yerine getirmek, insanca çalışma ve yaşam koşullarına ulaşmanın yanısıra, sınıfa karşı sorumluluğun da temel gereklerinden biridir.

H. YAĞMUR

Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu- 5

H. Fırat

“DEMOKRASİNİN SINIRLARINI GENİŞLETME” PROGRAMI (DEVAM...)

Demokrasi mücadelesi ve Kürt sorunu bağlamında sözü yeni PKK programına getirmiş olsak da, gerçekte bu programı gereğinden fazla önemsememiz gerekmiyor. Buna başlıca iki neden gösterebiliriz. İlk PKK şahsında son dört-beş senede iki program eskitmiş bir hareketle yüz yüzeyiz. Bu durumda bu sürecün ona ne kadar dayanacağı sorusu kendiliğinden beliriyor ve haliyle halihazırdaki programı ciddiye almayı da zora sokuyor. Öte yandan Türkiye solundan çok iyi bildiğimiz o yaygın geleneğe benzer biçimde (siyasal mücadelede temel kılavuz olması gereken parti programının gerçekte tümüyle işlevsiz bir süs olarak kenarda kalması), PKK de siyasal mücadelesini programı ışığında ele alan bir hareket değil ve üstelik bu başından beri böyle. PKK ulusal bir hareket olarak Kürt sorunu eksenli kimliğini çıkışından bugüne elbette korumuş, fakat bunun ötesinde sorunun çözümüne ilişkin programatik ilkelerine ve belirlemelerine esasa ilişkin bir bağlılık göstermemiştir.

Buna rağmen yeni PKK programına bir anlam atfedilecekse eğer, bu yalnızca yeniliği ölçüsünde bu programın onun bugünkü bilincinin ve politik konumunun bir göstergesi olarak ele alınması sınırları içinde olmalıdır. Fakat bu bilinç ve konumda her an yeni bir değişiklik ve dolayısıyla buna uygun yeni bir program ihtimali de gözardı edilmeksizin. Halihazırdaki program ezen ulus burjuvazisiyle/ devletiyle uzlaşma ve bütünleşme istek ve umuduna dayalıdır. Bunun boşa çıktığı, buna ilişkin umutların kırıldığı bir durumda (ki halen olayların seyri belirgin biçimde bu doğrultudadır) haliyle yeni bir yönelim ve buna uygun düşen yeni bir program gündeme gelecektir. Devrimci konumunu yitirmiş ve dolayısıyla az çok istikrarlı ve tutarlı bir stratejik doğrultudan kopmuş her hareket gibi PKK'nin de olayların dalgalanması içinde ikide bir siyasal yönünü ve programını değiştirmesi şaşırtıcı olmamalıdır. Bu duruma düşmüş hareketlerin konum ve davranışlarını belirleyen sağlam ilkeler değil, fakat tümüyle olayların akışına eşlik eden ilke-

den yoksun bir pragmatizmdir.

Yine de tüm bu değişimler ve zikzaklar içinde değişmeyen temel önemde bir olgu var. PKK Kürt sorununu devrimci bir demokrasi dinamiği olarak ele alan, böylece çözümü Türk ve Kürt emekçilerinin sınıfsal çıkarlarıyla ve birleşik mücadelesiyle ilişkilendiren bakış açısından

ilelebet kopmuş bulunmaktadır. Yaşadığı köklü ideolojik-politik dönüşümlerin ardından PKK için artık Türk devleti/burjuvazisiyle uzlaşıp barışarak sorunu çözmenin alternatifi, dar burjuva milliyetçiliğine dayalı bir kutuplaşma ve bunun kaçınılmaz olarak gündeme getireceği emperyalist müdahaleler olabilir ancak. Sorun bugünden bu niyet ve hesabın içinde olunup olunmadığı değildir kuşkusuz. Fakat bugünkü konum nesnel ve mantıksal olarak geriyeye başka bir alternatif bırakmamaktadır. Bizzat Abdullah Öcalan'ın kendisi bir çözümsüzlük durumunun bundan başka bir alternatif bırakmayacağını döne döne yineleyip durmaktadır. “Kürtlerin bundan sonra stratejik rollerini başta ABD, İsrail olmak üzere her devlet ve güçle değerlendirebilecekleri gözden uzak tutulmamalıdır” (Bir Halkı Savunmak, s.324) derken o, Güney Kürtleri tarafından zaten halen uygulamada kullanılan nesnel potansiyel bir olanağı dile getirmiş olmanın ötesinde, bir çözümsüzlük durumunun alter-

natifini de somut olarak formüle etmiş olmaktadır.

İmralı sonrası değişim ve dönüşümün en tehlikeli ve tahrip edici yönü de buradadır. Türk devleti/burjuvazisiyle barışıp bütünleşme çizgisinin halihazırdaki Kürt hareketi için ilerici-devrimci bir alternatifi yok ki artık yoktur. Bugünkü çizgiye dolgu malzemesi olan ve bu gündelik sürükleniş de politika yapmak sanan kuyrukçu solun bir türlü kavrayamadığı da budur.

Bir önceki bölümde belli yönleriyle irdelediğimiz PKK programının somut içeriği üzerinden konuya devam edelim.

Bir programdan çok Abdullah Öcalan'ın son kitabındaki yeni görüşlerinin açıklanması bir özet olan 67 kitap sayfası tutarındaki yeni PKK programının yalnızca 7 sayfalık son iki bölümünün program sunuluşuna uygun bir düzenleme içinde olduğuna belirtmiş bulunuyoruz. Bu bölümlerden ilki “Demokratik Dönüşümün Özellikleri” başlığı taşıyor, buna ilişkin açıklamalardan oluşuyor ve daha çok da bir sonraki bölüme geniş bir sunuş oluşturuyor. “Demokratik Dönüşümün Görevleri” başlıklı son bölüm ise “Bizi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü topluma ulaştıracak olan demokratik

dönüşümün başlıca görevleri şunlardır” alt ibaresi taşıyor ve kendi içinde yedi alt bölüm olarak düzenlenmiş bulunuyor.

Bu yedi alt bölümden üçü “devrim” başlığı taşısa da (“Demokratik Devrimin Geliştirilmesi için”, “Kadın Özgürlük Devrimi için”, “Toplumsal Ekolojik Devrim için”) gerçekte bütünlüğü içinde bu tipik bir siyasal-sosyal reformlar programıdır. Siyasal yönden “demokrasinin sınırlarını genişletme” amacına, sosyal yönden ise son yerel seçimler vesilesiyle Türkiye'nin reformist solu üzerinden tanıma olanağı bulunduğumuz “belediye sosyalizmi” anlayışına dayalı bir program.

Yeni PKK programı siyasal yönden “demokrasinin sınırlarını genişletme” programı olmak zorundaydı; zira Abdullah Öcalan'ın “yeni sistemi”nde, demokrasi sorunu artık tüm devrimci anlamını yitirmiş, siyasal tavizlere dayalı reformlar yoluyla mevcut sınıf iktidarı sistemini kendi temelleri üzerinde demokratikleştirmek sorununa indirgenmiştir. Bu ise bildiğimiz şekliyle, demokrasinin sınırlarını genişletme çizgisi anlamına gelmektedir. Sosyal yönden “belediye sosyalizmi” olmanın ötesine geçemedi bu program; zira yine Abdullah Öcalan'ın “yeni sistemi”nde, mevcut sınıf iktidarıyla birlikte sınıf ve mülkiyet ilişkileri de tartışma dışı tutuluyor, onlara hiçbir biçimde dokunulmuyor; bu durumda

geriyeye, belediyelerin sınırlı yerel olanaklarıyla yapılacaklarından ibaret bir sosyal önlemler demeti kalıyor.

Bunlara daha yakından da bakabiliriz.

“Kürt Sorununun Demokratik Çözümü”ne ayrılmış birinci alt bölümün 2. maddesi şöyle (1. madde “demokratik konfederalizm” üzerinedir): “2- Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin köklü bir reformla demokrasiye duyarlı hale getirilmesi. Devlet üzerindeki askeri etkinin sınırlandırılması, her türlü vesayet kaldırılması. Genel kamu otoritesi olacak şekilde devletin küçültülmesi (Buna Kürt Federe devletleşmesi de dahildir).” (PKK Yeniden İnşa Kongre Belgeleri, s.239)

Mevcut devlet yapısını esas alan fakat onu “köklü bir reform”dan geçirmeyi hedef olarak saptayan bu madde neo-liberalerin aynı konudaki görüşlerinin bir benzeri, sorunun muhtevası bakımından değilse bile mantığı yönünden bir tekrardır. Abdullah Öcalan bunu “devletin ideolojik olmaktan çık(arl)ıp teknik bir servis aracı haline getirilmesi” olarak formüle ederken neo-liberal mantığı çok daha açık biçimde ortaya koymuş oluyor (Bir Halkı Savunmak, s.301). Bu ele alışı, tıpkı neo-liberalerde olduğu gibi, devletin sınıf niteliği, onun bir sınıf egemenliği aracı olduğu gerçeğinin üstü örtülüyor. Anti-demokratik yapısı giderilir ve halihazırdaki hantallığından kurtarılsa eğer, mevcut devlet içte kamu güvenliğini ve dışta ulusal savunmayı (PKK programı atlamış olsa da Abdullah Öcalan bunu her seferinde önemle ekliyor) sağlayan bir “teknik aygıt” haline gelecektir. Bu kapsamdaki bir “devlet reformu”nu yıllar öncesinden formüle eden neo-liberaler bunu “ikinci Cumhuriyet” programı olarak sunmuşlardı. Abdullah Öcalan aynı programı Kürt sorunu eksenini üzerinden “demokratik cumhuriyet” programı haline getirdi. Öngörülen devlet reformunun siyasal kapsamı Kürt sorunu üzerinden farklılık gösterse de, devletin özüne yaklaşım burada aynıdır ve her iki program da cumhuriyet olup da demokrasi olmayan mevcut devletin demokratikleştirilmesi ortak hedefine dayalıdır.

Aynı alt bölümün 4. ve 5. maddeleri sözkonusu devlet reformunu bu kez Kürt sorunuyla bağlantı içinde ifade etmekte-

dirlir:

“4-Kürt kimliğinin anayasal kabulü. Devletin Kürtleri ulusal-kültürel varlık ve siyasal hak sahibi olarak tanınması.”

“5- Devletin zor kullanmadığı koşullarda demokrasi ve devletin ilkel uzlaşmasından yana olunması. Pratik uygulama olarak, Kürdistan’da halkın kendi öz demokratik yönetimi artı genel kamu otoritesi olarak (Türkiye, İran, Irak, Suriye, Kürt) devlet formülünün esas alınması.”

Abdullah Öcalan'ın yeni görüşlerinin PKK'de yarattığı kafa karışıklığının dikkate değer bir örneği olarak bu iki maddeyi bilerek bir arada verdik. “Kürt kimliğinin anayasal kabulü”, İmralı sonrası PKK çizgisinin ifade uygunsa Kürt sorununa ilişkin azami programıdır. Bu tanıma sağlandığı takdirde “devletin demokrasiye duyarlı” hale getirilmesi başarılı olacak, “1 devlet +1 demokrasi” formülü pratik bir anlam kazanacak ve bu, “Kürdistan’da halkın kendi öz demokratik yönetimi artı genel kamu otoritesi olarak (...) devlet formülü”nde ifadesini bulacaktır. İlk bakışta ‘70’li yılların “Türkiye’ye demokrasi, Kürdistan’a otonomi” formülünü andırır da anlatılmak istenin bu olmadığını biliyoruz. Zira devlet örgütlenmesinin özerk bir ulusal alt ögesi olarak otonomi, ilkin Abdullah Öcalan'ın ilkesel önemde saydığı “devlete bulaşmama” görüşüne ve

ikinci olarak da mevcut üniter yapının korunmasına ilişkin tutumuna aykırı düşüyor.

“Kürdistan’da halkın kendi öz demokratik yönetimi”ni 1. maddedeki “Kürt halkının komünden halk kongresine kadar her kademedede örgütlenen Demokratik Konfederalizm” kapsamında anlamaya çalışsak bile, yine de buradaki kargaşa giderilmiş olmuyor. Zira bu kez de “Devletin Kürtleri ulusal-kültürel varlık ve siyasal hak sahibi olarak tanınması” formülü karışıklık yaratıyor. Söylenenler “devletin Kürtleri ulusal-kültürel varlık” olarak tanınması sınırları içinde kalsaydı, bu alt kimliğe dayalı kültürel haklar olarak anlaşılabilir. Fakat bir ulusal varlığı aynı zamanda “siyasal hak sahibi” olarak tanımak, sorunu tümüyle devletin yapılanması alanına çekmek demektir. Zira ulusal sorunda siyasal alan kamu yaşamı ve devlet ilişkileri alanıdır ki, tek ulus egemenliğine dayalı mevcut üniter yapının tasfiyesi tartışılmadan bu alanda herhangi bir adım atmak olanağı olamaz. Abdullah Öcalan'ın “üst kimlik olarak Türkiye ulusu kavramı” da bu karışıklığı gideremez. Zira ilkin böyle bir ortak üst kimlik iyi niyete dayalı öznel temennilerle yapay olarak değil ancak tarihsel bir süreç içinde ve doğal bir biçimde oluşabilir. İkinci olarak bu, yine de bu üst kimlik altında iki ulus gerçeğini ortadan

kaldırmaz ve böyle olunca da devletin ulusal yapısı gibi netameli bir sorunda bizi bir santim olsun ileri götürmez.

Tüm bunlar, İmralı’dan beri ve hele de Abdullah Öcalan’ın devlet ve demokrasiye ilişkin son teorileri çerçevesinde, ulusal bir hareket olarak PKK'nin artık kendi varlık nedeni olan Kürt sorununun çözüm çerçevesi konusunda bile ne istediğini bilemez duruma düştüğünü gösteriyor. Programatik formüllerdeki açık karışıklık ve belirsizlik bunun ifadesidir. Bu karışıklığın gerisinde biraz da “demokratik konfederalizm” üzerine belirsiz söylemlerin arkasına saklanarak kendi gerçek hedefleri konusunda açık konuşmaktan kaçınma tutumu var kuşkusuz. Fakat bir siyasal parti kendi amaç ve hedefleri konusunda açıkça konuşamaz, bunlara programında açıkça yer veremez hale gelmişse eğer, bu da bir başka zafiyet ifadesi sayılmalıdır. PKK Türkiye’de demokrasi sorununu Kürt sorununa indirgemiş, onu ise bu türden belirsizliklere mahkûm etmiştir.

Fakat belki de biz gereğinden fazla iyi niyetli davranıyor ve “Kürdistan’da halkın kendi öz demokratik yönetimi” formülasyonuna olduğundan fazla bir siyasal anlam yüklemeye çalışıyoruz. Aynı bölümün 15. maddesinde “Özgür belediyeçilik temelinde yerel yönetimlerin halkın demokratik yönetiminin esas bir alanı

haline getirilmesi"nden sözediliyor. Belediye eksenli "öz demokratik yönetim" PKK programının sosyal ve ekonomik alana ilişkin görüşleriyle de daha çok uyuyor. Her halükarda şu kadarına kesin gözüyle bakabiliriz; halihazırda devlet Kürt kimliğinin kültürel tanınması temelinde ve bir genel afla PKK'yi kendi legalitesi içine alabilse, buna karşılık PKK, siyasal alana ilişkin istemleri bir yana bırakarak, "Kürdistan'da halkın kendi öz demokratik yönetimi" adına çeşitli türden kitle örgütlenmeleriyle destekli bir "özgür belediyecilik"le yetinmeye hazırdır.

Burjuvazi adına ülkeyi yönetenler beklenmedik düzey ve kapsamdaki teslimiyetin aşırı rehavetiyle sorunu küçümseyip sonuçta bunu yapmamış olsalar bile imralı sonrası dönemde pekala bu kadarı yapılabilir, fakat bu hiçbir biçimde ne "cumhuriyetin demokratikleşmesi" ve ne de Kürt sorununun çözümü anlamına gelirdi. Bu sadece son 40 yıllık birikimin ürünü Kürt hareketinin düzene başarılı bir operasyonla eklenmesi anlamına gelirdi. En aşırı türden bir burjuva gericiğinin ruh, yapı ve biçim verdiği mevcut bürokratik militarist devlet aygıtı tasfiye edilmeksizin Türkiye'de demokrasi kurulamaz ve tepeden tırnağa ezen ulus ideolojisi, kültürü ve politikasıyla yoğrulmuş mevcut "üniter devlet" yapısı tasfiye edilmedikçe Türkiye'de Kürt sorunu çözülemez. Salt kendi siyasal sınırları içinde ele alındığında bile bu iki zorunluluk yine de sonuçta devrime çıkar.

"Kürt Sorununun Demokratik Çözümü"ne ayrılmış bölümün "Ortaçağ kalıntısı ağalık, şeyhlik, aşiretçilik, tarikatçılık gibi olguların uygun yöntemlerle demokratik dönüşüme uğratılması"ndan söz eden 8. maddesini daha önceden görmüş bulunuyoruz. Köylülük ağırlıklı bir coğrafya olan Kürdistan'a ilişkin bir programda, 20 yıldır süren mücadelenin yükünü önemli ölçüde omuzlayan ve acısını yaşayan Kürt köylülüğünün özgürleşmesini ve demokratik uluslaşma sorununu ilgilendiren Ortaçağ kalıntılarına ilişkin söylenenler böyle ve bundan ibaret. "Ekonominin Sosyalleşmesi" başlıklı alt bölümde kooperatifleşme üzerinden ve tüm emekçiler kapsamında yapılan atfı sayılmazsa eğer, tüm PKK programında köylülük diye bir sorun yok zaten. Sınıf ve mülkiyet ilişkilerini dokunulmaz sayan yeni teorik temelden ayrı düşünemeyiz bu tutumu. Teoride sınıfsal sorun dışlanınca, programda da haliyle herhangi bir yansıması olamamaktadır. Fakat "Ortaçağ kalıntısı ağalık, şeyhlik, aşiretçilik, tarikatçılık gibi olgular"ın köklü bir tasfiyesi yaşanmadıkça, bundan ayrı düşünülemez olan köylülüğün özgürleşmesi gerçekleştirilmedikçe ve kapsamlı bir toprak reformuyla birleştirilmedikçe,

"Kürdistan'da halkın kendi öz demokratik yönetimi" iddiası yeni türden bir burjuva aldatmacası olmaktan öteye gidemeyecektir.

"Kürt Sorununun Demokratik Çözümü"ne ayrılmış bölümde elbette bir dizi başka madde var. Fakat bunlardan dikkate değer olanları burada andıklarımızdan ibaret. Geriye kalanlar ya "Otoriter, oligarşik ve teokratik yönetimlere karşı olunması" (3. madde), "Siyasetin demokratikleştirilmesi" (6. madde), "Yönetim tarzında demokratik işleyişin esas alınması" (7. madde) türünden kendi başına bir program için fazlaca bir anlam ifade etmeyen hükümlerden ya da "Kürdistan'daki köy koruculuğu ve özel tim gibi özel savaş aygıtlarının dağıtılması" (9. madde), düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanması (10. madde), "Kürdistan'da yaşayan azınlıkların demokratik örgütlenme ve katılım çabalarının desteklenmesi" gibi en sıradan bir demokratik reform programında bulunması gereken hükümlerden oluşuyor.

"Demokratik Dönüşümün Görevleri"ne ayrılmış ikinci alt bölüm başlığı üzerinden daha iddialı bir görünüm sunuyor: "Demokratik Devrimin Geliştirilmesi için". Fakat yazık ki burada değil demokratik devrim gibi genel bir iddiayı destekleyecek, kendi başına alındığında "devrim" kapsamında sayılabilecek bir tek hükme rastlamak bile olanaklı değil. İlgili bölümde ekte tüm maddeleriyle vermek yoluna giderek bunu okura daha dolaysız biçimde göstermekten başka bu bölüm üzerine söylenecek pek bir şey yok burada. Belki 3. madde hakkında bir çift söz söylenebilir.

"Dinin reformdan geçirilerek çağdaş

bilim ve felsefe ile uyumlu hale getirilmesi"nden sözedilen bu madde, yeni ideolojisiyle PKK'nin din konusunda sıradan bir burjuva demokratik tutumun bile gerisine düştüğünü gösteriyor. Dinin bilimle temelden çeliştiğini kabul etmek ve bu ikisinin hiçbir biçimde birbiriyle bağdaştırılıp uyumlu hale getirilemeyeceğini savunmak için marksist, hatta materyalist bile olmak gerekmez. Samimiyetle dinsel inanca sahip bir kimse bile din ile bilimin tümüyle iki ayrı alan olduğunu, dinsel inanç ile çağdaş bilimin bağdaştırılmayacağı kabul edebilir. "Dinin reformdan geçirilerek çağdaş bilim ve felsefe ile uyumlu hale" getirilebileceği iddiası açıkça gerici bir burjuva düşüncesidir. Ortaçağ kalıntısı kurumlar karşısında açık ve kesin bir tutum takınamayan yeni PKK programı, bu tutarsızlığını aynı şekilde din konusunda da sergilemektedir.

Yeni PKK programına bu kadar girmişken "Kadın Özgürlük Devrimi", "Toplumsal Ekolojik Devrim" ve "Ekonominin Sosyalleşmesi"ne ayrılmış bölümler üzerinde de kısaca durmamız gerekecek... (Demokrasi Mücadelesi ve Kürt Sorunu başlıklı yazı dizisi, burada sözü edilen konular ele alınmadan sona ermiştir...-Red.)

(KIZIL BAYRAK, SAYI: 2005/43, 29 EKİM 2005)

YENİ PKK PROGRAMI'NDAN... "DEMOKRATİK DEVRİMİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN"

1- Toplum ve bireyin devlet ve birey sömürsüne, çapulculuğuna ve hırsızlığına karşı savunulması.

2- Toplumun ekonomi ile terbiye edilmesine karşı çıkılması. Ekonomik kaynaklar üzerinde devletin değil, toplumun hakkının sağlanması.

3- Dinin reformdan geçirilerek çağdaş bilim ve felsefe ile uyumlu hale getirilmesi.

4- Sivil toplum örgütülüğünün toplumun her kesiminde yaygınlaştırılması temelinde toplumsal özgürlüğün ve katılımcılığın geliştirilmesi.

5- Sendikalar ve dernekler gibi demokratik kitle örgütlerinin geliştirilmesi.

6- Herkese çalışma ve yaşam güvenesi olacak bir sosyal sigorta sisteminin geliştirilmesi için mücadele edilmesi.

7- Çocukların, engellilerin ve yaşlıların haklarını koruyan, sorunlarını çözen ve onlara hizmeti öngören düzenlemelelerin yapılması.

8- Kamusal bir görev olan sağlık hizmetinin devlet ve sivil toplum tarafından herkese ulaştırılmasının sağlanması.

9- Gençliğin ruhsal, beyinsel ve fiziki gelişimi için gereken eğitsel ve sosyal çalışmaların yürütülmesi, toplumsal ve siyasal yaşama aktif katılımının sağlanması.

10- Tüm dillerin özgürlüğünün ve eşitliğinin sağlanması, Kürt dili önündeki tüm engellerin kaldırılması.

11- Kürtçe yayıncılığın gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılması.

12- Kürt tarihini araştırmak, kültür ve sanat çalışmalarını geliştirmek için örgütlü bir faaliyetin yürütülmesi.

13- Özgür toplum, ahlaklı toplumdur ilkesinden hareketle yeni toplumsal ahlakın geliştirilmesi.

14- Savaş nedeniyle yerini terk etmiş olan halkın geri dönüşü için gereken imkân ve desteğin sağlanması.

15- Demokratik bir hukuk sisteminin geliştirilmesi.

(PKK YENİDEN İNŞA KONGRE BELGELERİ,
ÇETİN YAYINLARI, S.240-241)

2024 yılının aynasından yansıyanlar...

Kapitalist dünyada ağırlaşan çoklu krizler

Geride bıraktığımız 2024 yılı işçi sınıfı, emekçi kitleler, ezilen ve baskı altında tutulan mazlum halklar için büyük acıların ve yıkımların yaşandığı bir yıl oldu. Dolayısıyla bu yılın önceki yıllardan devraldığı ama katlayarak büyüttüğü ve kimi “yeniliklerin” de yaşandığı sorunların devam etmesi dışında esasa ilişkin bir farkı olmadı. Zira emperyalist-kapitalist barbarlığın insanlığa ödediği çok boyutlu ağır faturaların ve sayısız sosyal kötülüklerin yıldan yıla katlanması, günümüz kapitalizminin uzun yıllardan beri değişmeyen olgularıdır. Bundan dolayı yılsonu değerlendirmesini, 2024 yılından yansıyanlar bağlamında özetlemek, kimi “yeni” olgu ve olayları kapsasa da çeşitli vesilelerle yazılanların doğal olarak “tekrarını” da içerecektir. Fakat gelinen yerde bütün bir insanlık ve gezegenimiz için ürkütücü boyutlarda yıkıcı sorunlar ve sonuçlar üreten kapitalizmin gerçeğini temel olgular üzerinden “tekrarlayarak” hatırlatmak gene de bir ihtiyaçtır.

Her şeyden önce 2024 yılında dizgin-siz bir sömürü ve sosyal yıkım politikaları pervasızca uygulandı. Milyarlarca emekçiye zenginlik içinde yokluk, yoksulluk ve açlık yaşatan ekonomik buhran aşılamadığı gibi, bunu tamamlayan sosyal ve siyasal bunalımlar da derinleşti. Servet-sefalet kutuplaşması daha da arttı. Emperyalist nüfuz mücadeleleri sertleşirken hegemonya krizi daha da ağırlaştı. Emperyalist güç odakları arasında yaşanan güç dengelerindeki değişimler daha açık biçimler kazandı. Nükleer bir dünya savaşını mümkün kılan benzeri görülmemiş askeri gerilimler adım adım tırmandırıldı. Bundan kaynaklanan yerel savaşlar çoğaldı. Militarizm ve silahlanma çılgınlığı çığırından çıktı. 1930’lı yıllardan itibaren Avrupa’da halkların üzerine barbarlığın karanlığı olarak çöken, yıllardan beri dünya ölçüsünde yükselişe geçen ırkçılık ve faşizmin, 2024 yılında ciddi bir tehlike ve tehdit haline geldiği görüldü. 21.yüzyılın en büyük sorunlarından biri olan göç ve mültecilik arttı. Canlı yaşamın sonunu getirebilecek olan iklim krizi tehlikeli boyutlara ulaştı. Aynı zamanda tüm bunların da bir sonucu olarak sınıf ve kitle hareketi, ezilen halkların direnişi ve kadın mücadelesi güç kazandı. Bir dizi ülke halk ayaklanmalarının yeni örneklerine sahne oldu.

TARİHTE GÖRÜLMEMİŞ DÜZEYLERE ULAŞAN SERVET-SEFALET KUTUPLAŞMASI

Geride bıraktığımız yılda aşılamayan ekonomik kriz, en temel uluslararası gündemlerden biri olmaya devam etti. 1929 depresyonundan bu yana yaşanan en derin ekonomik sarsıntı olduğu konusunda iktisatçıların hemfikir olduğu 2008 krizinden çıkılmadı. Yaşanan ekonomik bunalım temeli üzerinden giderek derinleşen sosyal ve siyasal bunalım, geride kalan yıla damgasını vuran temel önemde bir başka konu oldu. Her alandaki eşitsizlikler tarihte görülmemiş düzeylere çıktı. Servet-sefalet kutuplaşması, sınıflar arası uçurum baş döndürücü düzeylere ulaştı. Konuya dair raporlardan yansıyanlar bunun dehşet verici örneklerini sunuyor. Forbes dergisi, yılın en zengin kişilerinin sıralandığı “2024’ün milyarderleri” listesini yayınladı. 2023 yılına kıyasla toplam milyarder sayısı 141 kişi arttı. Servetleri ise 2023’e göre 2 trilyon dolar artış gösterdi. 2015 yılında dünya çapında 1757 milyarder bulunurken, 2024 yılında bu sayı 2682’ye ulaştı.

İsviçre bankası UBS’nin “Milyarder Tutkuları Raporu”na göre, dünya çapındaki milyarderlerin toplam serveti yüzde 121 arttı. Milyarderlerin 2015’teki 6,3 trilyon dolar olan servetleri 2024’te 14 trilyon dolara çıktı.

Ocak 2024 yılında yayınlanan Oxfam raporuna göre ise dünyanın en zengin beş kişisi, 2020 yılından bu yana servetlerini iki kattan fazla artırdı. Bu kişilerin serveti 2020 yılında 405 milyar dolar iken bu yıl 869 milyar dolara ulaştı. Tüm milyarderler aynı dönemde servetlerini 3,3 trilyon dolar artırırken dünyadaki en yoksul yaklaşık beş milyar insan ise 20 milyar dolar servet kaybederek daha da yoksullaştı. Oxfam International’ın Genel Direktörü Amitabh Behar, verili tabloyu “Milyarlarca insanın salgın, enflasyon ve savaşın ekonomik şok dalgalarını omuzladığı, milyarderlerin ise servetlerini katladığı ve bu nedenle eşitsizliklerin keskinleştiği bir dönemin başlangıcına tanık oluyoruz... Şirketlerin ve tekellerin kontrolden çıkmış gücü, eşitsizlik üreten bir makine(dir)” şeklinde değerlendirdi. Dünya Bankası’nın “2024 Yoksulluk, Refah ve Gezegen Raporu” da aşırı yoksul-

luğun ve gelir eşitsizliğinin giderek derinleştiğini ortaya koyuyor.

HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BUDANIRKEN İRKÇİ/FAŞİST PARTİLER GÜÇLENDİ

Ekonomik ve sosyal bunalıma eşlik eden siyasal gericilik daha da katmerleşti ve bu yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve polis devletine geçişin olağanlaşması biçiminde kendini gösterdi. Burjuva demokrasinin kurumları önemli ölçüde aşınırken, çok kutsanan demokrasinin gerektiğinde bir tarafa itileceğine, parlamentonun devre dışı bırakılacağına Fransa ve Almanya örnekleriyle tanıklık edildi. Toplumsal ve sosyal sorunlar dağılımı gibi büyürken bu sorunlar karşısında işlevsiz kalan klasik düzen partilerine güvensizlik artıyor. Bu zemin üzerinde aşırı sağcı ve neo-faşist hareketler/partiler yükselme imkanı buluyor. Tarihsel deneyimin de gösterdiği gibi faşizm, tekeli burjuvazinin sosyalist devrim tehdidine karşı tepkisidir. Emperyalist burjuvazi, kapitalizmin ekonomik ve toplumsal krizine 1930’lardakine benzer bir tepki gösteriyor.

Tekelci burjuvazi çok yönlü küresel krizi, militarizme ve savaşa daha fazla başvurarak, siyasal gericiliği yoğunlaştırarak, yabancı düşmanlığı ve göçmen karşıtlığı üzerinden ırkçılığı teşvik ederek, aşırı sağ ve faşist partileri destekleyerek aşmaya çalışıyor. Sermayenin açık destek ve yönlendirmesiyle faşist hareket ve partiler yıldan yıla güç kazanıyor. Bu güçlenme başka şeylerin yanı sıra sahip oldukları aktif kitle desteğinin, ulaştıkları oy potansiyelinin, kazandıkları milletvekili, Cumhurbaşkanlığı, parlamento, eyalet ve belediye seçimlerinin üzerinden de yansıyor. 2024 seçimleri buna yeni bir düzeyde tanıklık etti. Almanya, Fransa, Hollanda, Avusturya, ABD gibi ülkelerde aşırı sağ ya da faşist partiler iktidar oldu. 2024 Ağustos ayında İngiltere bir hafta süren faşist "ayaklanma"ya sahne oldu. Bir dizi ülkede ise faşist saldırılar yoğunlaştı.

HEGEMONYA KRİZİ AĞIRLAŞTI, DÜNYA SAVAŞI TEHLİKESİ BÜYÜDÜ

Geride bıraktığımız yıl öne çıkan ve uluslararası gündeme damgasını vuran gelişmelerden biri de emperyalistler arası sertleşen çelişki, nüfuz mücadeleleri ve hegemonya bunalımının ağırlaşarak sürmesi oldu. Hegemonya bunalımının derinleşmesi sonucu emperyalist müdahale ve artan savaşlar dizisi 2024 yılının ön plandaki temel gündemleri oldu. Ortadoğu, bu gelişmelerin ana sahnesi olarak öne çıktı ve Suriye'nin çöküşü ile yeni bir evreye taşındı. 7 Ekim Aksa Tufanı eylemini bahane eden siyonist İsrail'in Gazze'de başlattığı soykırım savaşına Lübnan'ı ekledi, İran'a darbeler vuruldu ve son olarak Suriye rejimi ortadan kaldırıldı. Suriye'nin çöküşü, emperyalist hegemonya savaşının yeni enkazı oldu.

Emperyalizmin Ortadoğu'ya sistematik müdahalelerinin dünden farklı olarak yol açtığı sonuç, özellikle de Siyonist soykırım ve Suriye'nin yıkılışı üzerinden batı emperyalizminin iç bütünlüğünü sağlamış görünmesidir. İkincisi ise Rusya'nın 2015'te Suriye'ye girişiyle bölgede elde ettiği ve güç dengesini değiştirdiği konumuna son verilmiş olmasıdır. Oysa Rusya, son birkaç yılda ABD emperyalizmi liderliğindeki blokun kendisini kuşatmasına Ukrayna örneğinde görüldüğü gibi kararlılıkla direnmiş, Suriye üzerinde ise bölgede önemli bir rol üstlenmişti. Rusya'nın küresel ve bölgesel ölçekte hegemonya kurma arayışının somutlandığı ülkelere biri Suriye idi. Suriye'nin çöküşüyle Rusya, rakipleri karşısında Ortadoğu'da kazandığı mevzileri şimdilik kaybetmiş görünüyor.

Milyarlarca insanın ölümüyle sonuçlanacak olan nükleer savaş riski, özellikle Ukrayna-Rusya savaşındaki gelişmeler-

le arttı. Kimi NATO devletlerinin uzun menzilli füzelerin Ukrayna tarafından Rusya topraklarında kullanılmasına izin vermesi, bu riski daha da büyüttü. Rusya ile savaş halinde olan ABD ve onun batılı emperyalist müttefikleriyle onların savaş örgütü olan NATO, Rusya'ya karşı saldırganlığı her yol ve araçla kışkırttı. Ukrayna'yı silah ve paraya boğmaya devam ettiler. Salırganlığın başını çeken ABD, kendi dünya düzenini koruma ve yükselen rakiplerini güçten düşürme stratejisi çerçevesinde sadece Rusya'ya değil, Çin'e karşı da saldırganlık ve savaşa dayalı politikalarını sertleştiriyor. Tayvan ve Güney Çin Denizi'nde sergilenen provokasyon ve kışkırtmalar bunun ürünü olarak tırmandırılıyor.

GEZEĞENİN GELECEĞİNİ TEHDİT EDEN İKLİM SORUNU

Kapitalizmin aşırı sömürü ve aşırı kâr güdüsünün sonucu olarak insan kaynaklı iklim değişikliği, gezegenimizdeki canlı yaşamını tehdit etmeye devam etti. Küresel ısınma, su ve yiyecek kıtlığı, doğal afetler ve türlerin yok olması, küresel iklim değişikliğinin ciddi sonuçları oldu. İklim uzmanları, yıllardan beri yıllık olarak yapılan, bu yıl ise Azerbaycan'da 29. gerçekleştirilen iklim konferanslarından sonra bile fosil yakıt tüketiminin 2024 yılında rekor seviyelere ulaştığı ve küresel ısınmanın devam ettiği konusunda uyarıyorlar. Böyle giderse 2100 yılına kadar 3 dereceden fazla ısınmanın artık göz ardı edilemeyeceğine dikkat çekiliyor. Dünya Enerji Ajansı'nın Raporu'na göre 2024 yılında kömür, petrol ve doğal gaz üretimi en yüksek düzeye ulaştı. Fosil yakıtlar halen de dünya ölçeğinde yeryüzünde yaşamı riske atan enerjinin yüzde 80'ini

temsil ediyor. Oysa her iklim konferansında güya fosil yakıtlardan uzaklaşılması karara bağlanıyor.

Oxfam'ın yayınladığı "İklim Eşitliği, Yüzde 99 için bir Gezegen" başlıklı yeni raporuna göre, dünya nüfusunun en zengin yüzde 1'lik kesimi, insanlığın en yoksul üçte ikisini oluşturan 5 milyar insandan daha fazla karbon kirliliği üretiyor. Dünyanın en zengin 125 milyarlarının yatırımları her yıl atmosfere 393 milyon ton CO2/karbondioksit salıyor. Ayrıca dünyanın en zengin 12 milyarlarının yatırımları, özel jetleri, malikaneleri ve finansal yatırımları 2 milyon evin yıllık enerji emisyonundan daha fazla sera gazı emisyonu üretiyor. Özetle iklim konferanslarının birbirini izlemesine, "doğayı koruma" ve "yeşil teknolojilere geçiş" yalanlarının dillerden düşürülmemesine rağmen 2024 yılı da atmosferin ısınmasına, doğanın dengesinin alt-üst olmasına ve canlı türlerin yok oluşunun artmasına sahne oldu.

KAPİTALİST BARBARLIK KARŞISINDA ÇIKIŞ ARAYIŞI

Dünyanın bu verili tablosu, emperyalist kapitalizmin onulmaz çelişkilerini her alanda ve her açıdan ortaya koymakla kalmıyor, işçi ve emekçilerin mücadelesinin de dünya ölçüsünde yıldan yıla güç kazandığını gösteriyor. Kapitalist bunalımın ağır faturaları enflasyon, işsizlik, ücretlerde düşüş, yaşam ve çalışma koşullarında kötüleşme, sosyal hakların adım adım gasp edilmesi yoluyla işçi sınıfı ve emekçilere ödetiliyor. Kapitalizmin dünya çapında ağırlaşan çok yönlü küresel krizinin de bir sonucu olan bu saldırılar, sınıf ve çalışan kitlelerin yaşamında yıkıcı etkiler yaratıyor, bu durum döne döne

onları mücadele sahnesine itiyor. İşçi sınıfı ve emekçilere, onları yatıştırabilecek tavizler vermek imkanından yoksun olan ve geriye kalan kısmi siyasal ve sosyal hakları bile yük kabul eden burjuvazi, daha ağır saldırılara girişirken, emekçilerin mücadele sahnesine çıkmaması düşünülemezdi.

Nitekim dünyanın her tarafında işçi sınıfı ve emekçi kitleler, 2024 yılında da sermayenin saldırılarına, yeni iş yasalarına, emeklilik yaşının yükseltilmesine, toplu tensikatlarla, hayat pahalılığına ve daha bir dizi saldırıya karşı farklı biçim ve düzeylerde tepki gösterdi, halk isyanlarının yeni örnekleri yaşandı. Mazlum halkların direnişi büyük fedakarlıklar, acılar ve katliamlara rağmen bastırılmazken, kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesi güçlenerek devam etti. Dünya ölçüsünde yaşanan gelişmeler, 2024 yılını da kapsayan son yıllardaki olgular ve olaylar, kapitalizmin insanlıktan öteye gezegenimizi de dolu dizgin bir şekilde felakete-yok oluşa sürüklediğini gösteriyor. Ama aynı olgu ve olaylar, sosyalizmin bugün için ne denli acil bir ihtiyaç haline geldiğini de göstermektedir. "Yeni bir dünya arayışı" bunun ürünüdür.

Dünyanın dört bir yanında işçi ve emekçilerin mücadele yolunu tutmuş olması, ilerici insanlığın sosyalizmi kurma yoluna yeniden yöneleceğinin kanıtı sayılmalıdır. Krizler, yokluk ve yoksunluklar, türlü felaketler ve savaşlar düzeni olan kapitalizme karşı, dünya proletaryası sosyalizm yürüyüşünü yeniden ama geçmişin deney ve birikimi üzerinden daha güçlü bir şekilde sürdürecektir ve bunu durdurmak olanaklı olmayacaktır.

Soykırım savaşının ardından...

E. Bahri

7 Ekim 2023'te İsrail'in Gazze'de başlattığı soykırım savaşı, 471'nci gününde varılan ateşkesle durduruldu. Ateşkesi istemeden imzalayan Tel Aviv'deki çete son ana kadar bomba yağdırmaya devam etti. Ateşkes ilanından sonra bile onlarca çocuğu öldüren Siyonistler, cinayete "doymadıklarını" birkez daha dünyaya gösterdiler.

Gazze'deki Filistin Sağlık Bakanlığı yetkilileri, İsrail tarafından öldürülenlerin sayısının 47 bini aştığını, yaralı sayısının ise 110 binin üzerinde olduğunu açıkladı. Enkaz altındakilerin çıkarılmasıyla ölü sayısının %40 artacağı tahmin ediliyor. 2,3 milyon kişinin yaşadığı Gazze'de nüfusun yaklaşık %10'u öldürüldü ya da yaralandı. Bu sayılar Türkiye nüfusuna oranlandığında 8 milyondan fazla kişinin öldürülmesi ya da yaralanması anlamına gelirdi.

ABD ile "uygar Avrupa" emperyalistlerinin desteği ile yürütülen bu barbarlık savaşında yüzlerce gazeteci, binlerce sağlık çalışanı da katledildi. Gazze'deki konutların %90'a yakını tahrip edildi. Yüzlerce aile tamamen ortadan kaldırıldı. Toplumsal yaşamın idame ettirilmesi için gerekli olan hastane, okul, sağlık merkezi, çarşı, cami, kilise, yol, köprü, su kuyusu tarım arazileri, elektrik, su, kanalizasyon şebekeleri tahrip edildi... İsrail, Filistin halkı şahsında insanlığa karşı bu suçları aleni bir şekilde işledi. Pişkin açıklamalarla, dünya ile alay ederek soykırımı savundu. Hitler Holokost'u uzun süre gizlemeye çalışmıştı. Netanyahu bunu dünyaya göstere göstere yaptı.

FİLİSTİN HALKININ DİRENİŞ İRADESİNİ KIRAMADILAR

Gazze'de İsrail savaş aygıtı kullanılarak yapılanlar, emperyalist/kapitalist sistemin "yeni vizyonu" olarak kayıtlara geçti. "Katliam, işgal, ilhak" temeli üzerine kurulan İsrail'in "güvenliği" ABD ile AB emperyalistlerinin önceliğidir. 7 Ekim Aksa Tufanı eylemini İsrail'e tehdit diye algıladıkları için anında harekete geçtiler. ABD Başkanı Joe Biden başta olmak üzere emperyalist şefler Tel Aviv'i hac yerine çevirdiler.

Soykırım çetesinin şefi Netanyahu'nun ayağına gidip "kayıtsız/şartsız/sınırsız" destek sunacaklarını ilan ettiler. Mali, askeri, siyasi, diplomatik, medyatik

açılardan savaşın sorumluluğunu üstlendiler.

Daha önce pek rastlanmayan bir şekilde savaş histerisi Washington'dan Berlin'e, Londra'dan Paris'e, Roma'dan Ottawa'ya, Varşova'dan Brüksel'e dört bir yanı sardı. Her şey Filistin halkının direniş iradesini kırmak içindi.

Hedefler üst perdeden ilan edildi: Hamas başta olmak üzere Filistin direniş hareketleri ezilecek, Gazze'de etnik temizlik yapılacak, Filistinliler Mısır'ın Sina Çölü'ne sürülecek, İsraili esirler silah zoruyla sağ kurtarılacak, soykırımcı çete Gazze'ye el koyacak...

Gazze'de yaşayan 2,3 milyon Filistinlinin tarifsiz bedeller ödemek pahasına da olsa sergilediği direniş, Siyonistlerin hedeflerine ulaşmasına geçit vermedi. Halen dünyanın en zengin, en donanımlı en barbar güçlerini temsil eden İsrail ile emperyalist hamileri sadece büyük bir soykırım yapma "başarısına" imza attılar.

Ağırılığı bir tona varan "son teknoloji ürünü" bombalarla on binlerce çocuğu öldürebilecek kadar vahşi olduklarını kanıtladılar. Ancak bunları "başarmak" ile zafer kazanmak bambaşka şeylerdir.

HALK DİRENİRSE İŞGALCİLER HEDEFLERİNE ULAŞAMAZ

Gazze'de bilinen manada bir savaş yaşanmadı. Filistinli direnişçiler tünellerdeydi. Ortada sadece siviller vardı. Yasa, hukuk, kural, değer, anlaşma tanımaz bir militarist aygıt sivillerin üzerine ölçsüz/hesapsız şekilde bomba yağdırdı. 365 kilometre kare olan Gazze'ye bir dünya savaşındaki kadar bomba atıldı. Bombardıman altındaki siviller aç-susuz bir şekilde bir yerden bir yere sürülerek de katledildi. Nükleer bomba hariç her silah kullanıldı. Soykırımcı çetenin bazı üyeleri ile Washington'daki kimi hamileri onu da önerdiler. Ancak o kadarına henüz cüret edemediler.

Barbarlıkta sınır tanımadığı halde İsrail'e hiçbir yaptırım uygulanmadı. Zira İsrail, soykırım savaşını ABD ile AB emperyalistlerini temsilen gerçekleştirdi. Halkların direniş iradesini kırma histerisi sadece Netanyahu çetesini değil, İsrail hamisi emperyalistleri de esir almıştı. Bundan dolayı bir olup Gazze'yi tam bir kan gölüne çevirdiler. Ne pahasına olursa olsun Filistin direnişini ezmek istiyorlar-

di. Ancak bu iğrenç hevesleri kursaklarında kaldı. Zira Gazze'nin çocuklarına bile diz çöktüremediler. Kendi türünde ilk olan bir soykırımı maruz kalmasına rağmen, Lübnan, Yemen ve Iraklı direnişçilerin de desteği ile Filistin halkı işgalcilerin hedeflerine ulaşmasına engel oldu.

"İSRAİL'İN SINIRLARI SİYONİST ORDUNUN ULAŞABİLDİĞİ YERDİR"

İsrail, gerçekte bilinen anlamda bir devlet değil. Zira devletlerin anayasaları, sınırları, vatandaşlık tanımları gibi nitelikleri olur. Bunların hiçbirini İsrail'de yok. Terör örgütlerinin tek çatı altında birleşmiş ile kurulan bu "devlet", halen Birleşmiş Milletler'in hiçbir kararını tanımış değil. Siyonistler, İsrail'in kuruluşuna gerekçe sayılan BM kararına bile uymadı. Zira kararda Filistin devletinin kurulması da öngörülüyordu. Oysa onlar katliam ve saldırılarla dehşet saçarak Filistin halkını sürgün edip topraklarına el koydular.

Siyonist şefler bir çete reisi gibi hareket etmekten "iftihar" duyarlar. İşgalci-ilhakçı olmak "övünç" kaynaklarıdır. Son dönemde ise Gazze'de yaptıkları

soykırımla “kabaran göğüsleri” ile gösteriyorlar. “İsrail’in sınırları, İsrail ordusunu ulaşabildiği yerdir” demekle bir sakınca görmüyorlar.

Gazze’yi Filistinlilerden arındırıp ilhak etmek için yıllar önce plan hazırlamaları, varlık gerekçelerinin yayılmacılık olmaya devam ettiğinin kanıtıdır. Soykırım planı, 7 Ekim Aksa Tufanı eyleminden bağımsız olarak hazırlanmıştı. Uygulama için zamanın gelmesini bekliyorlardı. Onların hiçbir zaman saldırmak için bir gerekçe-ye ihtiyaçları olmadı. Koşulların uygun olduğuna kanaat getirmeleri yeterliydi zira.

İşgalci bir aygıt olarak inşa edilen İsrail, var oluşunu yeni toprakların işgaline endekslemiştir. Gazze’nin yanı sıra Güney Lübnan’ı, Batı Şeria’yı, Ürdün topraklarının bir kısmını, Suriye’nin Golan tepeleri ve çevresini işgal etmek için yanıp tutuşuyorlardı. Cihatçı teröristlerin Suriye’de yönetime taşınması sayesinde Golan ve çevresini işgal etme hedeflerine ulaştılar. Ancak ne Gazze ne Güney Lübnan ne Batı Şeria’da işgal planını uygulayabildiler.

ABD-İSRAİL KARŞITI DİRENİŞ BİTMİŞ DEĞİL

Gazze’nin yakılıp yıkılması, Lübnan Hizbullah’ına ABD-İngiliz emperyalistlerinin dolaysız desteği ile vurulan darbeler, Suriye’nin düşüşü gibi gelişmelerden hareketle soykırımcı çetenin zafer kazandığı iddiaları ortalığı kapladı. Kimileri Gazze, Lübnan ve Irak’ta ABD-İsrail karşıtı direniş güçlerinin çökertildiği yönünde temelsiz “analizler” yaptı. Oysa bu tür yorumlar hem tek taraflı hem gerçek tabloyu yansıtmaktan uzaktır:

Birincisi, Gazze’de taktiksel de olsa Filistin direnişi zafer kazandı. Zira dinci-faşist Netanyahu hükümeti 8 ay önce reddettiği ateşkesi imzalamak zorunda kaldı. İlan edilen hedeflerin hiçbirini gerçekleştirilmeden ateşkes imzalamak, şimdilik soykırımcı çete için bir hezimettir. Bunu Siyonist şefler de itiraf ediyor.

İkincisi, Lübnan’da Hizbullah ciddi kayıplar verse de soykırımcı çetenin Litani nehrinin kuzeyini işgal etme girişimini püskürttü. İsrail iki ay süren işgal savaşında ciddi kayıplar verdi. 60 günlük ateşkes süresi dolmak üzereyken, işgalci İsrail aygıtı Lübnan topraklarından çekilmeye başladı. İsrail’e yeni topraklar katma hevesleri, en azından şimdilik kursaklarında kaldı.

Üçüncüsü, Irak’taki ABD-İsrail karşıtı direniş grupları halen yerli yerinde duruyor. ABD’nin Bağdat’taki hükümete yaptığı yoğun baskılara rağmen Haşdi Şabi dağılmış değil. Yakın zamana kadar İsrail hedeflerini füze ya da İHA’larla vuruyordu.

Dördüncüsü, Yemen’deki Husiler liderliğindeki Sana hükümeti, Gazze’de ateşkes ilan edilene kadar Kızıldeniz’de İsrail’e giden ve oradan gelen gemilerin geçişine izin vermedi. ABD-İngiliz emperyalistlerinin aylardır süren bombalama saldırılarına rağmen Husiler geri adım atmadı. ABD-İngiliz savaş gemilerini vuracak kadar da kararlılık gösterdiler. Ateşkes ilanından sonra açıklama yapan Ansarul-lah hareketi lideri Abdülmelik Bedreddin el-Husi, “Ateşkes sürecini ellerimiz tetikte izleyeceğiz” dedi.

Ez cümle, ABD-İsrail karşıtı “direniş eksenli” darbeler olsa da bitmiş/dağılmış değil. Suriye düşürülse de direnişin diğer cepheleri teslim bayrağı çekmiş değil. Zaten direnişi yaratan nesnel sorunlar çözülmediği sürece, direnişin bitmesi de mümkün değil.

İŞGALCI/İLHAKÇI AYGITIN AÇMAZLARI DERİNLEŞTİ

Aksa Tufanı eylemi öncesinde Siyonist rejim ile gerici Arap rejimleri arasında ilişkiler “normalleşme” sürecine girmişti. ABD emperyalizmi tarafından organize edilen “Abraham/İbrahim anlaşmaları” ile Filistin davasının gömülmesi, başında İsrail’in bulunduğu Amerikancı devletlerin birleştirilmesi yönünde önemli adımlar atılmış görünüyordu. Siyonist aygıt “zafer” ilan etmenin eşliğindeymiş gibi bir görüntü çiyordu. Şimdiki tablo ise bambaşka.

Artık soykırımın suç ortağı olan batılı emperyalistler bile “Filistin devletinin kurulması gerekiyor” türünden laflar etmek zorunda kalıyor. Bu açıklamaların her tarafından riyakarlık aksa da Filistin davasını gömme hesaplarının şimdilik bozulduğunun da itirafıdır.

İsrail savaş aygıtı bu süreçte ciddi darbeler aldı. Siyonist medyada ordunun toparlanmaya ihtiyacı olduğu yönünde yorumlar yapılıyor. Netanyahu bir savaş suçlusu olarak “aranıyor”. Askerler ise soykırım suçundan tutuklanma korkusundan dolayı eskisi gibi rahata seyahat edemiyor. 100 binden fazla Yahudi “yerleşimci” Filistin toprakları üzerinde kurulan “yerleşimlerinden” ayrıldı. Tüm vaatlere rağmen geri dönmüyor. Bu ise, İsrail’in Yahudiler için “güvenli müreffeh” bir ada olduğu safsatasının çöküşü anlamına geliyor. Dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan Yahudilerin İsrail’e göç etmesi bir yana, tersine göç hızlandı. On binlerce kişi İsrail’i terk etti. Emperyalistlerin yoğun desteğine rağmen İsrail ekonomisi de ciddi açmazların içine yuvarlandı.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Verilerin de gösterdiği gibi Siyonist rejim hiç olmadığı kadar derinleşmiş açmazlarla yüz yüze bulunuyor. Buna rağmen İsrail, işgalci/yayılmacı hevesleri peşinde koşmaya devam edecektir. Yeni savaşlar kışkırtacak, yeni yıkım ve katliamlar yapmaktan geri durmayacaktır. Elbette ABD başta olmak üzere batılı emperyalistlerin desteği ile insanlığa karşı işlediği suçlara

yenilerini eklemek için fırsat kollayacaktır. Buna rağmen derinleşen açmazları aşması olası görünmüyor.

İŞGALCILERE KARŞI HALKLARIN DİRENİŞİ DE DEVAM EDECEK

Elbette işgale karşı Filistin başta olmak üzere ezilen halkların direniş de devam edecektir. Zira sadece Filistin değil tüm bölge halkları ciddi tehditlerle karşı karşıya bulunuyor. Emperyalistler, Siyonistler, gerici/Amerikancı rejimler, Suriye’de yönetime taşınan cihatçı terör örgütleri... Bu geniş emperyalist/Siyonist cephenin oluşturduğu tehditler, Ortadoğu’da halkların kaderini birbirine bağlamıştır.

Vurgulamak gerekiyor ki, verili koşullarda Ortadoğu’da bir halkın tek başına kurtulması mümkün değildir. Şu an için uzak gibi görünse bile, halkların birleşik bir direniş inşa ederek mücadeleyi yükseltmek dışında bir seçenekleri kalmamıştır.

Emperyalist cephenin “vizyonunun” bir tarafında soykırımcı Siyonist çete diğer tarafında İŞİD artığı HTŞ var. Halkları etnik, dinsel, mezhepsel temelde parçalayıp birbirine boğazlatmak için bunlardan daha uygun aparatlar bulunamaz. Bu karanlık planlar, ancak halklar devrimci, laik-demokratik bir bayrak altında birleşip direndiklerinde bozulabilir.

Ukrayna'da "mucizevi" bir çözüm mümkün mü?

Ukrayna, Batı emperyalizmine maşa olma ile Moskova'nın kararlı tutumu arasında sıkışmış durumda. "Barış" görüşmelerine dair umutlar her ne kadar gündeme getirilse de hem Batı'nın kışkırtmaları hem çatışmanın derin yapısal sorunlar içermesi "barışın" gerçekleşmesini zorlaştırıyor.

20. yüzyıl boyunca dış aktörlerin savaştan taraflara ateşkes baskısı yaptığı pek çok bölgesel çatışmada olduğu gibi, Ukrayna'da da önerilen ateşkes süreci, ancak Moskova'nın öncelikleri dikkate alındığında işe yarayabilir. Oysa Rusya için savaşı sürdürmenin maliyeti, halen bir ateşkesin getireceği olası avantajlardan az. Bu koşullarda müzakereler başlasa bile, süreç "düşmanlaştırmanın" devam ettiği ve hatta tırmandırıldığı bir ortamda yürütülecek gibi görünüyor.

BATI'NIN SİLAH "DESTEĞİ" VE UKRAYNA'NIN ÇIKMAZI

Ukrayna, 2022 baharında Batı'nın "destek" garantilerine güvenerek girdiği savaşı kazanacağı vehmine kapılmıştı. Son dönemde boşa düşen o beklentiyi yeniden diriltmeye çalışıyorlar. Oysa Batı'nın, Kiev'i silahlandırmak ve Rusya'ya karşı bir vekil olarak kullanmak dışında bir çözüm sunmadığı açıkça görülüyor.

2022 yılında Ukrayna'nın "askeri başarıları", Batı'nın uyguladığı sıkı yaptırımla birlikte Rusya'nın ekonomisini çöker-teceği beklentisini doğurmuştu. Ancak çatışmanın yıpratma savaşına dönüştüğü noktada Ukrayna'nın başta savaştıracağı asker olmak üzere kaynakları Rusya'ya kıyasla hızla tükendi. Çöküşe sürüklenen taraf, ABD-NATO cephesinin maşası olmayı kabul eden Ukrayna oldu.

Bugün Zelenski, Macron'dan NATO'nun tüm bileşenlerine kadar çeşitli aktörlerden destek dilenmesine rağmen, Batı "anamlı bir çözüm" sunmaktan uzak. 2022'deki İstanbul görüşmelerinde Batı'nın iklimi zehirleyici tutumu, Ukrayna'nın bugün karşı karşıya kaldığı siyasi istikrarsızlığın ve askeri kabiliyetsizliğin zeminini hazırladı.

Batı'nın Ukrayna'yı vekil bir aktör olarak kullanma stratejisi, büyük oranda savaşı kızıştırmak ve Rusya'yı yıpratma çabasına dayanıyor. Ancak bu yaklaşım Ukrayna'nın çatışma alanında daha fazla tükenmesine ve halkın moralinin bozul-

masına neden oldu. Son raporlar, Ukrayna ordusundaki toplu kaçışların, Batı'nın tüm desteklerine rağmen, savaşıma kabiliyetini ciddi şekilde zayıflatmış olduğunu ortaya koyuyor. Bu durum, Moskova'nın stratejik avantajını daha da pekiştiriyor.

TRUMP FAKTÖRÜ

Donald Trump'ın ikinci başkanlık dönemi, Ukrayna'daki savaşa dair beklentilerle karşılaşmış olsa da vaatlerinin açık olmaktan uzak olduğu görüldü. Trump'ın "barışı 24 saat içinde sağlayabileceği" yönündeki iddialar, yerini belirsiz ifadelerle dolu söylemlere bırakmış durumda.

Trump, Batı'nın mevcut politikalarını anlamlı bir şekilde değiştirecek adımlar atmaktan ziyade, Ukrayna'yı Rusya'yı yıpratmanın aparatı olarak kullanmaya devam edeceğinin sinyallerini veriyor.

Trump'ın farklı olabileceği noktaysa, savaşın maliyetlerini Batı Avrupa'nın sırtına yıkarak ABD'nin dikkatini Çin'e yöneltmektir. Ancak bu durum stratejik olarak Rusya'yı kısmen rahatlatır da çatışmanın çözülmesini sağlamaz.

Trump da Batı'nın diğer liderleri gibi Moskova ile "anamlı barış görüşmeleri" yapmaya istekli görünmüyor. Bundan

dolayı Rusya, çatışmayı kendi şartlarıyla sonlandırmak için Ukrayna'yı zorlamaya devam ediyor.

MOSKOVA'NIN STRATEJİSİ: UKRAYNA'YI TESLİM OLMAYA ZORLAMA

Moskova yıpratma savaşını sürdürerek Ukrayna'yı hem ekonomik hem askeri olarak tamamen çaresiz bırakmayı hedefliyor. Bu strateji, Batı'nın desteğini minimize ederek uzun vadeli beklentileri doğrultusunda yol almak şeklinde belirginleşiyor. Moskova, Batı kamuoyunda savaş yorgunluğu yaratmak ve ekonomik maliyetleri artırmak suretiyle, Ukrayna'ya yapılan desteğin azalacağını varsayıyor.

Rusya'nın odaklandığı bir diğer husus ise Ukrayna halkı üzerindeki psikolojik baskıyı artırmak. Sürekli füze saldırıları ve altyapıya yönelik yıkıcı operasyonlar düzenleyerek Ukrayna halkını çaresizlik ve umutsuzluk içinde bırakmayı amaçlıyor. Kremlin bu stratejiyle, Ukrayna halkını demoralize ederek ve ekonomisinin çöküşünü hızlandırarak içten zayıflatmayı hedeflediği Zelenski hükümetini kendi şartlarına göre bir barışa zorlamayı

amaçlıyor.

"MUCIZEVİ" BİR ÇÖZÜM VAR MI?

Ne yazık ki mevcut durumda Ukrayna'daki çatışmaya mucizevi bir çözüm bulunmuyor. Moskova, barış görüşmelerine ancak kendi stratejik çıkarlarına hizmet edeceğine inandığında yanaşacaktır.

Batı ise Ukrayna'yı yalnızca bir vekil savaş aracı olarak kullandığı için olası bir barışı engelliyor. Savaş ateşine sürekli benzin dökerek süreci uzattıkça uzatıyor.

Ukrayna halkı Batı'nın maşası olarak kullanılmak ile Rusya'nın stratejileri arasında sıkışmış durumda. Sonuç olarak, Ukrayna'daki savaşın geleceği ne yazık ki büyük ölçüde küresel güç dengelerinin seyrine bağlanmış bulunuyor. ABD ile Avrupa'nın stratejik bir değişim olmadan yalnızca geçici çözümler sunmaya devam etmesi, çatışmayı uzun süre devam ettirme politikasında ısrarlı olduklarını gösteriyor.

Yıkıcı savaş, Ukrayna halkını daha derin bir trajediye doğru sürüklüyor. Hal böyleyken halen emperyalist savaş karşıtı bir kitle hareketinin gelişmemesi, savaş kundakçılarının işini kolaylaştırıyor.

Uluslararası sermayenin “Grönland ilgisi”

A. Vedat Ceylan

20 Ocak'ta ABD başkanlık koltuğunu oturmaya hazırlanan Donald Trump'ın Grönland adasını “satın almak” istediğini açıklamasıyla birlikte Grönland dünya siyasetinin gündemine yerleşti.

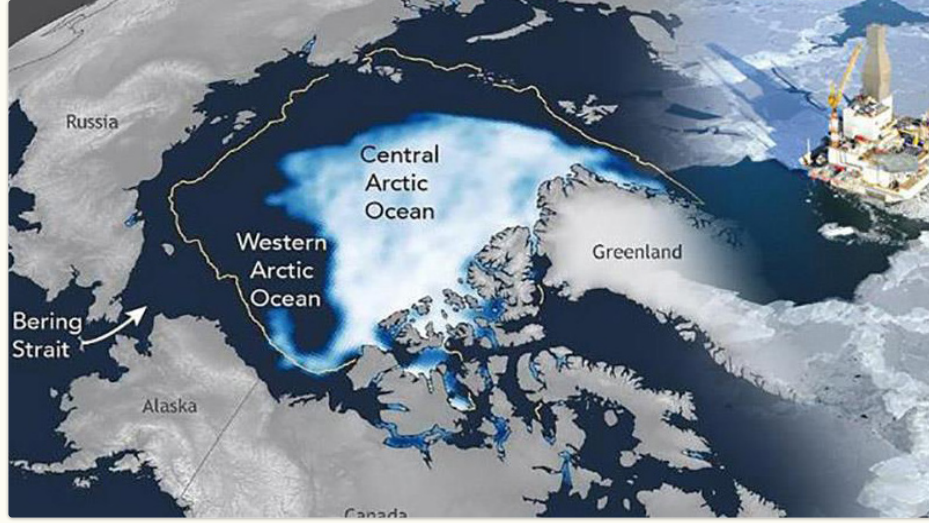
İki milyon 166 bin kilometrekare yüzölçümü ile dünyanın en büyük adası olan Grönland tarihte olduğu gibi bugün de emperyalistlerin “ilgi” odağında.

Adanın yüzde sekseni kalınlığı 3 kilometreye varan buzullarla kaplı. Ancak giderek derinleştirilen iklim krizi ve küresel ısınmanın artması nedeniyle adadaki buzullar hızla eriyor. Bilim insanları bu gidişle buzulların en geç 30-40 yıl içinde yok olacağını öngörüyor. Buzulların erimesini dört gözle bekleyen talancı emperyalistler ise çoktan adanın ganimetleri üzerinden dalaşmaya başladılar. Trump'ın ilk açıklamasında, pişkin bir tutumla Kanada, Panama Kanalı ve Grönland'a göz diktiğini ilan etmesi, Beyaz Saray'da emperyalist küstahlığın vardığı boyut hakkında ön fikir veriyor.

Rusya ile Çin, ABD'nin tehditlerine karşı Arktik bölgesindeki stratejik varlıklarını güçlendirmek amacıyla on yılı aşkın süredir yakın iş birliği içinde hareket ediyor. Bu iş birliği, askeri tatbikatlardan ortak operasyonlara kadar geniş bir alanı kapsıyor. İki ülke, bölgedeki zengin doğal kaynaklara ve stratejik geçiş yollarına erişim sağlayarak harekât kabiliyetlerini genişletmeyi hedefliyor.

Arktik bölgesi, hem daha kısa deniz ticaret yolları sunması hem zengin maden ve hidrokarbon enerji kaynaklarına sahip olması nedeniyle küresel güçler arasında yeni bir rekabet alanı haline geldi. Özellikle ABD ve Çin, nadir elementler, hidrokarbon rezervleri ve doğal kaynaklar açısından oldukça zengin olan Grönland üzerinde etkilerini artırmaya çalışıyor. Araştırmalara göre, Grönland'ın petrol rezervleri Suudi Arabistan'ın rezervlerinin yarısına yakındır. Bölge, doğal gaz kaynakları bakımından da önemli bir potansiyele sahip. Ancak büyük güçlerin Grönland'a olan “ilgisi” doğal kaynaklarla sınırlı değil; bölgenin giderek artan jeostratejik önemiyle de doğrudan bağlantılıdır.

Rusya-Çin ortaklığı, Arktik'teki güç dengesini değiştirme potansiyeli taşıyor.

Bu da ABD'nin planlarını tersyüz ediyor. Trump, o bilinen küstah edasıyla Ada'yı satın almaktan söz etmesi, Grönland'ın üstünde kara bulutların dolaşmaya başladığına işaret ediyor.

Grönland, özellikle II. Emperyalist Dünya Savaşı sırasında önemli bir stratejik konum kazandı. Nazi Almanyası'nın Danimarka'yı işgali sonrası, ABD “Kuzey Atlantik'teki çıkarlarını korumak” adına 1943'te adaya askeri üs kurdu. Dönemin ABD Başkanı Harry Truman, 1946'da Grönland'ın Danimarka'dan 100 milyon dolar altın karşılığında satın alınmasını önerdi. Truman, Grönland'daki ABD askeri üslerinin uzun vadeli olarak güçlendirilmesi, Danimarka'nın ABD askeri korumasını kabul etmesi ve bölgenin tamamen satın alınmasını istemiş, ancak o plan gerçekleşmemiştir.

ABD'de 20 Ocak'ta başkanlık koltuğuna ikinci defa oturmaya hazırlanan Donald Trump, Truman'ın yolundan giderek 2019'da ilk defa aday “satın almayı” dillendirmişti. Trump'ın 23 Aralık 2024'te bu “hedefini” yeniden dillendirmesi, 57 bin nüfusu olan bu devasa adanın dünya gündeminin ilk sıralarına yerleşmesine vesile oldu.

ADANIN TARİHİ VE ABD İÇİN ÖNEMİ

1721'den itibaren Danimarka-Norveç, Grönland sahilleri boyunca ticaret kolonileri kurarak adada ticari ve siyasi hakimiyetlerini geliştirdi. 1814'te adanın kontrolü Danimarka'ya geçti.

II. Emperyalist Dünya Savaşı'nda Danimarka'nın Nazi Almanyası tarafından

işgal edilmesi Grönland'ın ABD ile Kanada'ya daha çok yaklaşmasına ve ABD'nin “korumasına” girmesine yol açtı. Savaştan sonra 1945 yılında ada Danimarka'ya iade edildi.

Grönland'ın özerklik talepleri savaş sonrası dönemde giderek daha güçlü bir şekilde ifade edilmeye başlansa da 1960'lı yıllara kadar adanın yerlileri olan İnuit halkına insanlık dışı bir tutumla zorla doğum kontrol uygulaması, ada halkının Danimarka Krallığı'na karşı tepkilerinin daha da artmasına ve bağımsızlık taleplerini daha gür sesle yükseltmelerine yol açtı.

1979 yılında Grönland, Danimarka Krallığı'nın bir parçası olarak geniş bir özerklik statüsü kazandı. Bu durum, yerel yönetimin enerji, doğal kaynaklar, eğitim gibi alanlarda yetki sahibi olmasını sağladı. Ancak dış politika ve savunma gibi konular Danimarka'nın yetki alanında kalmaya devam etti.

2013 yılında Grönland, uranyum madenciliği yasağını kaldırarak “doğal kaynaklardan ekonomik olarak faydalanma” yolunda önemli bir adım attı.

Bu hamle, Çin başta olmak üzere uluslararası sermayenin ilgisini daha da artırdı. Çin, Grönland'daki maden projelerine yatırım yaparak bölgedeki varlığını güçlendirmeye çalıştı. ABD ile Avrupa Birliği ise Çin'in bölgede artan etkisini sınırlamak için girişimlerini artırdı.

“SÖMÜRGEÇİLİĞİN PRANGALARINI SÖKÜP ATMAK”

Grönland hükümet başkanı Egede yeni yıl konuşmasında, Danimarka'dan ayrılmanın işaretlerini verdi. Konuşma-

sında Donald Trump'tan ve Ada'ya olan “ilgisinden” hiç bahsetmedi. Eski Danimarka kolonisinin hükümet başkanı, “bir adım atma ve kendi geleceğimizi şekillendirme zamanı geldi” dedi. Bu durumun Grönland'ın kimlerle yakın çalışacağı ve ticaret ortaklarının kimler olacağı konusunda da geçerli olduğunu belirtti.

Grönland'da parlamento seçimlerinin 6 Nisan 2025'de yapılması bekleniyor. Egede, seçimlere dair konuşmasında “Grönland'ın ‘bağımsız’ bir ülke olma yolunda bir sonraki adımları atıp atmayacağına karar vermesi gerekenler Grönland halkıdır. Bu nedenle önümüzdeki seçim dönemi, Grönland halkının Grönland'ın gelecekte nasıl görünmesi ve sistemin nasıl olması gerektiğine karar verdiği bir dönem olmalıdır” diyor. “Kendi geleceğimizi şekillendirmemizin zamanı geldi” diyen Egede'nin Trump'ın tehditlerine değinmeden “Grönland'ın kimlerle yakın çalışacağı ve ticaret ortaklarının kimler olacağı konusunda da karar verecek” demesi, “Trump'a yeşil ışık mı yakıyor” sorusunu gündeme getirdi.

Grönland'ın zengin doğal kaynakları ve jeopolitik önemi, bölge halkının geleceğini büyük ölçüde şekillendirecek gibi görünüyor. Ancak, uluslararası güçlerin çıkar çatışmaları arasında Grönland halkının iradesinin dikkate alınmasından ziyade istismar edileceği kesin.

Bugüne kadar Grönland halkı, sömürgecilikten ve yabancı müdahalelerden kurtulma yönünde önemli adımlar atmış olsa da emperyalist ülkelerin baskısı karşısında bağımsızlık mücadelesinin ne kadar başarılı olacağı belirsiz. Zira stratejik önemi ve zengin kaynakları, adayı küresel güç mücadelesinin ortasına yerleştirmiş durumda.

Emperyalist güçler, adayı doğal kaynakların talan edileceği bir alan olarak görürken, Grönland halkı topraklarını ve kültürlerini koruma mücadelesi veriyor. Bu durum, ada için “ekonomik fırsatların” yanı sıra derin çevresel ve toplumsal sorunlar yaratma potansiyeli de taşıyor.

İran ile Rusya'dan "stratejik ortaklık"

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, 17 Ocak'ta Moskova'da 20 yıllık "Kapsamlı stratejik ortaklık" anlaşmasını imzaladı. Anlaşma ile "Batı'ya karşı ekonomik ve siyasi ortaklığın sağlandığı" belirtildi.

Putin'le Pezeşkiyan'ın imzaladığı anlaşma ile iki ülke ilişkileri yeni bir düzeye taşındı. Bu adım, 2001 yılında imzalanan ve o zamandan beri aralıklı uzatmalarla yürürlükte kalan anlaşmanın yerini alıyor. Anlaşma, iki ülke arasındaki iş birliğini sadece siyasi ve ekonomik düzeyde değil güvenlik, savunma ve enerji gibi stratejik alanlarda da derinleştirmeyi içeriyor. İran Dışişleri Bakanı Abbas Arakçı'nin ifadelerine göre anlaşma "karşılıklı saygı ve iş birliği temelinde, bölgesel ve küresel düzeyde ortak bir rol üstlenmek için zemin hazırlıyor." Ancak bu kapsamda askeri bir ittifakın öngörülmediği özellikle vurgulandı.

ANLAŞMANIN İÇERİĞİ VE İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Detayları henüz kamuoyu ile tam paylaşılmayan bu anlaşma, İran Dışişleri Bakanlığı tarafından verilen genel bilgilere göre çok geniş bir iş birliği yelpazesi içeriyor.

Ekonomi, ulaşım, enerji, sağlık ve tarım gibi alanlar öncelikli yer tutarken,

organize suç ve iklim değişikliğiyle mücadele gibi uluslararası sorunlara karşı ortak adımlar atılması da öngörülmüyor. Yanısıra kara, deniz ve hava yoluyla malların taşınması, teknik uzmanlık alışverişi ve ortak yatırımlar gibi başlıklar da bu kapsamda ele alınıyor.

Cumhurbaşkanı Pezeşkiyan'ın ziyareti sırasında, siyaset, ekonomi, kültür ve eğitim gibi alanlarda bağlayıcı olmayan 23 mutabakat zaptı da imzalandı. Bu niyet beyanları, iki ülke arasında uzun vadeli iş birliğinin alt yapısını oluşturmayı hedefliyor.

İKİ ÜLKE ARASINDAKİ "GÜVEN" SORUNU

İran ve Rusya ilişkileri tarihsel olarak zorlu bir sınavdan geçti. Özellikle, İran'ın sivil nükleer programını hedef alan BM Güvenlik Konseyi yaptırımlarının uygulanması sırasında Rusya'nın Batı bloğu ile hareket etmesi, Tahran yönetimini hayal kırıklığına uğratmıştı.

Ayrıca, Rusya'nın İran'a modern hava savunma sistemleri vermeyi kabul etmemesi ve İran'da yapımı başlatılan Buşehr nükleer santralini tamamlanmasını yıllara yayması, ilişkilerdeki güven krizinin başlıca sebepleri idi.

Anlaşmanın kapsamına bakıldığında bu krizlerin üstesinden gelinmiş gibi görünüyor. Arakçı, Rusya ile İran arasındaki

iş birliğini, "Batı'nın propagandasına rağmen sürdürülebilir ve geleceğe dönük bir model" olarak tanımlıyor.

"YENİ DÜZEN ARAYIŞI VE HEGEMONYAYA KARŞI İŞ BİRLİĞİ"

Anlaşmanın en dikkat çeken yönlerinden biri, İran ve Rusya'nın dünya siyasetinde hegemonya yerine iş birliğini savunan bir yaklaşımı benimseme iddiasıdır. Arakçı'ye göre bu anlaşma, sadece iki ülkenin değil, "zorbalık yerine saygının hâkim olduğu" yeni bir düzenin inşasına katkı sunmayı da amaçlıyor. İran, bu kapsamda Rusya'yı büyük bir ortak olarak görüyor ve bu stratejik ortaklığın küresel etkiler yaratabileceğini savunuyor.

Rusya ile İran arasındaki bu stratejik ortaklık, iki ülkenin bölgesel ve küresel etkilerini artırma çabalarının bir göstergesi olarak değerlendiriliyor. Anlaşma enerji, ulaşım ve ticaret gibi alanlarda önemli fırsatlar sunarken, iki ülkenin güvenlik ve savunma iş birliğini de güçlendirmesi bekleniyor.

Önümüzdeki dönemde bu iki ülkenin ortak hedefler doğrultusunda hareket etmesi, bölgesel denklemlerde önem-

li değişimlerin habercisi olabilir. İran ve Rusya'nın bu iş birliği ile ortaya koydukları "karşılıklı saygıya dayalı düzen" vizyonu, Batı hegemonyasının etkisini kırmaya yönelik güçlü bir adım olarak değerlendiriliyor.

"GÜVEN" TAHSİS EDİLDİ Mİ?

İran ile Rusya arasında güvensizliğe neden olan başlıkların bu anlaşma ile giderilmesi doğrultusunda adım atıldığı söylene de "derin anlaşmazlıklar" tam giderilemedi ve iki ülke askeri müttefik olmadı. Ayrılıklara rağmen, Moskova'da Kremlin Sarayı'nda düzenlenen imza töreninde Putin ile Pezeşkiyan "Yeni Dünya Düzeni" vurgusu yaptı. 47 maddeden oluşan yeni ortaklık anlaşması ile "iki ülke çıkarlarının dünya arenasında korunmasının amaçlandığı" belirtildi. "Yeni Dünya Düzeni"nin BM, BRICS, Küresel Güney ve bölgesel ittifak çerçevesinde ortaklaşa savunulacağı vurgulandı.

Anlaşmazlıklara rağmen Rusya ile İran'ın bu adımla askeri ittifaka giden yola kapı araladıkları değerlendiriliyor.

"Uyan artık uykudan uyan esirler dünyası"

Bilinçli üretilen yoksulluk, kapitalist sömürü düzeninin insanlığa karşı işlediği affedilmez büyük suçlardan biridir. Sistem doğası gereği bunu yapar. Bu sistem ekonomik, sosyal, kültürel ve hukuki haklar açısından zengini esas alır, yoksulu yok sayar. Yoksul köledir! Her zaman efendiye itaat etmek zorundadır! Toplumsal yaşamın her alanında eşitsizlikler yaratan bu çürümüş zorba düzen ortadan kaldırılmadıkça ne insanın insanca yaşama koşulu olacak ne doğanın yok edilme süreci durdurulabilecektir.

Marx ve Engels 1848'de Komünist Manifesto'yu yazarken, "Dünyanın bütün işçileri birleşin!" diyerek çözüm yolunu salık veriyorlardı bizlere.

Dünya yoksullarının kaderciliğe, boyun eğmeci tevekküle, umutsuzluğa gark olmaya değil güçlerini birleştirme-

ye ihtiyacı var.

Emekçiler, ancak birleştiklerinde kapitalizmin kendilerine "kader" diye dayattığı bu bilinçli yoksulluk zincirini, insan kalmanın onuruyla ayağa kalkarak kırabilirler.

Gün, Enternasyonal Marş'ın çağrısıyla bu geric, zorba sömürü düzenine karşı yan yana gelip, insan onuruna yakışır bir dünya kurmak için mücadeleyi yükseltme günüdür!

Uyan artık uykudan uyan,
Uyan esirler dünyası...

Zulme karşı hincımız volkan,

Bu ölüm-dirim kavgası!

Yıkılım bu köhne düzeni,

Biz başka alem isteriz.

Bizi hiçe sayanlar bilsin,
Bundan sonra herşey biziz!
Bu kavga en sonuncu kavgamızdır
artık,

Enternasyonalle kurtulur insanlık!
Tanrı, paşa, bey, ağa, sultan,
Nasıl bizleri kurtarır?
Bizleri kurtaracak olan,
Kendi kollarımızdır!
Yükselt kurtuluş bayrağını,
Zulmü rüzgarlara savur...

Kollarının bütün gücüyle,
Tavı gelen demire vur!
Bu kavga en sonuncu kavgamızdır
artık,

Enternasyonalle kurtulur insanlık!
Hem fabrikalar hem de toprak,

Her şey emekçinin malı.
Tufeyliye tanımayız hak,
Dünya emeğin olmalı!
Cellatların döktükleri kan,
Kendilerini boğacak.
Bu kan denizinin ufkundan,
Kızıl bir güneş doğacak.
Bu kavga en sonuncu kavgamızdır
artık,

Enternasyonalle kurtulur insanlık!
2025 yılı işçi ve emekçilerin uyanış
ve mücadele yılı olmalıdır, ki olacaktır!
Tüm emareler uyanıştan ve mücadeleden
başka seçenek kalmadığını hatırlatıyor
bizlere...

Savaş kundakçıları Ramstein'da toplandı

ABD'nin Almanya'daki Ramstein Hava Üssü 9 Ocak 2025 tarihinde Ukrayna Temas Grubu'nun 25. toplantısına ev sahipliği yaptı.

Katılımcılar bir kez daha savaşı uzatma sözü verdi. Bu kritik buluşma, Ukrayna savaşına sağlanan "desteğin" geleceği açısından bir "dönüm noktası" olarak değerlendirildi. Donald Trump'ın 20 Ocak'ta ABD Başkanı olarak göreve başlayacak olması, toplantıya damgasını vuran bir diğer temel başlık oldu.

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski'nin çağrısıyla, mevcut yardımların Trump döneminde nasıl devam ettirilebileceği üzerine kapsamlı tartışmalar yapıldı. Zelenski, toplantıda, Trump'ın başkanlığının "tüm Avrupa ve dünya için yeni bir dönem" anlamına geleceğini belirterek, Ukrayna'nın Batılı müttefikleriyle daha yakın bir iş birliği yapması gerektiğini savundu. Trump'ın Ukrayna'ya yönelik askeri yardımları eleştiren önceki açıklamaları ve savaşı hızla sona erdirmeye iddiaları Zelenski rejiminin endişelerinin artmasına yol açmış görünüyor. Trump'ın, Ukrayna'yı Moskova'ya ciddi tavizler vermeye zorlayabileceği öne sürülse de Zelenski bu dönemin Rusya'yı barış görüşmelerine zorlamak için yeni fırsatlar sunabileceğini iddia etti.

ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin, toplantının açılışında "Ukrayna hepimiz için çok önemli. Pes etmemeliyiz" diyerek, Kiev'e olan desteğin sürmesi gerektiğini vurguladı. Nitekim toplantıda, Ukrayna için 500 milyon dolarlık yeni bir "yardım" paketi açıklandı. "Yardım" parasının hava savunma sistemleri, mühimmat ve F-16 savaş uçakları için seyir füzeleri için harcanacağı söylendi. Austin, Şubat 2022'de savaşın başlamasından bu yana Ramstein formatında yürütülen savaş kundakçılığına liderlik etti ve bu toplantıların devam etmesinin hayati olduğunu öne sürdü.

AVRUPA'NIN ARTAN YÜKÜ

AB Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Kaja Kallas, Trump yönetiminin Ukrayna'ya desteğinde olası bir azalma olması durumunda AB'nin daha fazla sorumluluk üstlenmeye hazır olduğunu söyledi. "Eğer ABD bu desteği sürdürmezse, liderliği devralmaya hazırız" diyen Kallas, NATO ve ABD ile ortak çıkarlar temelinde çalışmanın önemini vurguladı.

Almanya Savunma Bakanı Boris Pistorius da "Ukrayna, şartlar ne olursa olsun Almanya'ya güvenebilir" diyerek, Ukrayna askerlerinin Almanya'da eğitilmesi ve silah sevkiyatlarının devam etmesi konusundaki taahhütlerini yineledi.

Almanya'nın savaş bakanı Pistorius'un destek rüzgârını arkasına alan Zelenski, AB ve NATO'ya çağrıda bulunarak Ukrayna'nın SiHA teknolojilerine yönelik yatırımlara öncelik verilmesini talep etti.

Ukrayna'nın bu alanda hızla ilerlediğini söyleyen Zelenski, SiHA teknolojisinin Rusya'nın saldırılarına karşı savunmada kilit bir rol oynadığını ifade etti. Hızını alamayan Zelenski, Batılı askerlerin savaşmak için Ukrayna'ya gönderilmesini de talep etti.

"Amacımız, Rusya'yı barış yapmaya zorlamak için mümkün olan tüm araçları kullanmaktır" diyen Zelenski, ortak ülkelerden gelen askeri birliklerin Ukrayna topraklarında yer almasının "savaşı sonlandıracak etkili bir çözüm olabileceğini" öne sürdü. Zelenski'nin provokatif önerisi büyük tartışmalara neden oldu. Batılı

"müttefiklerin" Ukrayna'daki savaşa doğrudan asker gönderme ihtimalini gündeme getiren önerinin karşılık bulması kolay değil elbet. Zira bu, Rusya ile AB emperyalistlerinin doğrudan savaşa girmesi anlamına gelir.

UKRAYNA'NIN SAVAŞ STRATEJİSİ VE TRUMP'IN ETKİSİ

Trump'ın Ukrayna konusundaki tavır, Kiev ve müttefikleri için hem tehdit hem fırsat olarak görülüyor. Bir yandan, "Trump'ın Moskova'ya tavizler verme ihtimali, Ukrayna'yı zora sokabilir", diğer yandan "Trump'ın "güçlü liderlik" iddiaları, savaşı bitirme potansiyelini beraberinde getirebilir" deniliyor.

Ancak bu belirsizlik ortamında, "Zelenski ve Ukrayna'yı Sevenler Kulübü", Trump gelmeden savaşı uzatmak için gereken önlemleri Ramstein'da masaya yatırdı.

Ukrayna savaşının başlamasından bu yana 25. kez bu formatta bir araya gelen Batının savaş çetesi, "Ukrayna'nın geleceği

konusunda önemli kararlar alındığını" söyleyerek, savaş ateşine benzin dökme kararlığında olduklarını deklare etmiş oldular.

Zelenski'nin başını çektiği kukla Ukrayna rejimi, Batı'nın her türlü silah desteğini arkasına almış olsa da Ukrayna ordusundan toplu kaçışların önünü alamıyor ve savaşacak asker bulmakta zorlanıyor.

Hal böyle olunca Zelenski, savaş kundakçısı efendilerinden asker dilenmeye de başladı. Avrupa'nın yüksek maliyetler ve artan enerji kriziyle yüzleştiği, Ukrayna savaşını desteklenmesinin sokakta sorgulandığı bir dönemde savaşı yıllara yaymak için her türlü silah desteğini esirgemeyen Batı'nın Ukrayna'da can vermek için aynı cömertliği göstermesi beklenmiyor. İşin içine 'Trump bilinmezliği' eklenince, AB emperyalistlerinin çıkmazı daha da derinleşiyor. Trump'ın 20 Ocak'ta işbaşına gelmesinden sonra alacağı tavır, "Ukrayna'yı Sevenler Kulübü" üyelerinden kimlerin kaçacağını, kimlerin kalacağını belirleyecek gibi gözüküyor.

Zenginler Kulübü WEF'in Davos zirvesi ve Oxfam raporu...

Kapitalist birikime paralel derinleşen yoksulluk

"Zenginlik, bir azınlığın lüksü olduğu sürece, yoksulların sefaletini meşrulaştırmaya hizmet eder"

Karl Marks

Her yılın başında İsviçre'nin Davos kentinde bir araya gelen "Zenginler Kulübü" olarak "nam" yapmış Dünya Ekonomik Forumu (WEF) bu yıl 20-24 Ocak tarihlerinde bir araya geldi.

Davos Zirvesi ile ABD Başkanı Donald Trump'ın yemin töreni aynı tarihe denk gelince dünya zenginlerinin bir kısmı Davos yerine Trump'ın görevi devralma seremonisinde boy göstermeyi yeğledi.

WEF toplantısı ile İngiltere merkezli yardım kuruluşu Oxfam'ın "Eşitsizlik Raporu"nun yayınlanması da aynı zamana denk geldi.

Oxfam'ın yayımladığı bu son rapor, dünya genelindeki milyarderlerin servetinin sadece bir yılda 2 trilyon dolar artarak, günlük 5.7 milyar dolarlık büyüme oranına ulaştığını ortaya koydu. Bu büyüme, 2023'e kıyasla üç kat daha hızlı gerçekleşti. Raporda, dünya ekonomisinin, zenginlik ve yoksulluk arasındaki uçurumun süratle derinleştiği bir yapıyı sürdürdüğü açıkça görülüyor.

Oxfam'ın "Yapanlar değil alanlar" başlıklı raporu, servet birikimindeki çarpıcı eşitsizlikleri net bir şekilde ortaya koyuyor.

Dünya genelinde milyarderlerin sayısı 2024 yılında 204 kişi artarak 2.769'a ulaştı. Bu kişilerin toplam serveti ise 15 trilyon dolara çıktı.

2023 yılında önümüzdeki on yıl içinde dünyanın bir trilyonere sahip olacağı tahmin edilirken, 2024 yılı raporunda dünyanın 10 yıl içinde beş trilyonere ulaşacağı öngörülüyor.

Ancak bu akıl almaz zenginlik artışı, dünya nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan yaklaşık 3.6 milyar insanın günlük 7 dolardan daha az bir gelirle "yaşadığı" gerçeğini değiştirmiyor.

Oxfam, bu çarpık düzenin temelinde, özellikle sömürgecilikten günümüze süregelen ekonomik ve siyasi yapıların yattığını vurguluyor.

Küresel Kuzey'in ekonomik sistemleri, süper zenginlerin lehine kurallar koymaya devam ederken, düşük gelirli ülkeler üzerindeki borç yükünü artırmayı sürdürüyor.

1970-2023 yılları arasında Küresel

Güney'deki ülkeler, Küresel Kuzey'deki "alacaklılara" toplam 3.3 trilyon dolar sadece faiz ödemek zorunda bırakıldı. Bu durum, yoksul ülkelerin ve halkların geleceğini adeta zincire vuruyor.

ZENGİNLİK VE ADALETSİZLİK

Avrupa'nın lokomotifi ve önde gelen sanayi ülkesi olması bakımından Almanya özelinde yapılan incelemelerde bu ülkenin de servet eşitsizliğinde ön sıralarda yer aldığını gösteriyor. Almanya'daki milyarder sayısı 2024'te dokuz kişi artarak 130'a ulaştı.

Toplam servetleri ise 26.8 milyar dolar artışla 625.4 milyar doları bulurken, düşük gelirli gruplara yapılan yardımlar kırpılarak süper zenginlere "vergi afları" cömertliği sergilendi.

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Almanya'da da süper zenginler işçi-emekçilere ve orta sınıf ailelere kıyasla daha az vergi ödüyor.

Bu adaletsizlik, sosyal uçurumu ve servet sefalet açısını daha da derinleştirirken, kamu hizmetlerine ayrılması gereken kaynakları azaltıyor.

EŞİTSİZLİĞİN KÜRESEL BEDELİ

Dünya genelinde yaklaşık 733 milyon insan açlıkla mücadele ediyor. Bu sayı, 2019'a kıyasla 152 milyon artmış durumda.

İnsani yardım kuruluşlarının çabalarına rağmen, yoksulluk ve açlıkla mücadelede kalıcı bir ilerleme kaydedilemiyor. Zira eşitsizliği yaratan ekonomik sistemler yerli yerinde duruyor. Küresel Kuzey, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar üzerinden ekonomik kontrolü elinde tutarken, borçlandırma ve faiz politikalarıyla Küresel Güney'in kaynaklarını sömürmeye devam ediyor.

Oxfam kendine göre çözüm önerileri de sıralıyor:

"Süper zenginler üzerindeki vergiler artırılmalı, şirketlerin gücüne kısıtlamalar getirilmeli ve sosyal adalete yatırım yapılmalı."

Ancak bu önerilerin hayata geçirilmesi için bile sistemsel bir değişim gerekiyor. Bertolt Brecht II. Dünya savaşı öncesi, "Ben fakir olmasaydım, sen zengin olmazdın" derken bu sistemi tarif ediyor.

Bugün milyarderler insanın bu acımasız ekonomik düzenin kurbanı olduğu göz önüne alındığında, Brecht'in işaret ettiği sistemin her geçen gün ne kadar vahşileştiğini gösteriyor.

Zenginlik ve yoksulluk arasındaki uçurum, yalnızca bireysel gelir farklarından ibaret değil, bu uçurumun doğayı, insanı ve insanlığı hedef alan sistemsel, insanlığın ortak geleceğini ve canlı yaşamı topyekûn tehdit ediyor.

Dünya liderleri ve zenginlerinin Davos'ta toplanarak ekonomik eşitsizlik üzerine yaptıkları tartışmalar, inandırıcılıktan uzak olduğu gibi kalıcı ve yapısal çözümlerden uzak olması onu anlamsızlaştırıyor. Böyle olduğu içindir ki Davos Zirvesi süper zenginlerin yılda bir defa bir araya geldikleri "Zenginler Kulübü" olarak anılıyor ve anılmaya devam edecektir.

SİSTEM DEĞİŞİKLİĞİ ŞART

Eşitsizlik yalnızca ekonomik bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal çürümeyi de tetikliyor. Thomas Piketty, „Eşitsizlik, sadece bir adaletsizlik değil, aynı zamanda bir toplumun çürümeye yol açan temel çatlaklardan biridir“ derken tam da bunu anlatıyor.

Kapitalist sistemin toplumları ve insanlığı çürümeye sürüklediği gizlenemeyecek derecede apaçık ortada. Bu sistemin vardığı ve varabileceği sınırlar savaş, soykırım, yıkım ve daha çok vahşet olarak önümüzde duruyor. Doğanın, toplumların, insanın ve insanlığın kurtuluşu için kolektif bir mücadeleyle bu sınırları aşmak artık bir gereklilikten ziyade bir zorunluluk olarak kendini dayatıyor.

2025, “aile yılı” değil “mücadele yılı” olmalı!

2024, AKP iktidarı tarafından “Emekliler Yılı” ilan edilmişti. Emeklilere iletiliminde, şehirler arası yolculukta, alışverişte ceviz kabuğunu doldurmayacak indirimleri “müjde” diye sunan iktidar, 2024 yılında emeklileri ağır sefalet koşullarına mahkûm etti. Emeklilerin yüzde 54’ü yani 6 milyon 480 bini “emekliler yılı” boyunca çalışmak zorunda kalırken, 512 emekli ise iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi.

2024 yılında emeklilere sefalet, yoksulluk ve ölümden başka bir şey sunmayan AKP iktidarı, 2025 yılını ise “Aile Yılı” ilan etti. Verilere göre kadın cinayetlerinin doruğa ulaştığı bir yılın ardından bu karar ilan edildi... Tahmin edileceği üzere, “Aile Yılı” kapsamında ne kadınlara yönelik şiddeti engellemeye dönük tedbirler ne kadınların ekonomik ve sosyal yaşam koşullarını iyileştirmek için önlemler yer alıyor.

Geçtiğimiz günlerde Erdoğan tarafından duyurulan “Aile Yılı” kapsamında “doğurganlık hızını artırmaya dönük teşvikler” vaat edildi. Bu “teşvikler” ile aile kurumunun “güçlendirilmesi” hedeflendiği belirtildi. 7 başlık içeren programda ise şunların yer alacağı duyuruldu:

“Taşınmaz bulunmayan, düşük gelirli evlenecek çiftlere 150 bin TL faizsiz kredi verilecek. İlk çocuk için tek seferlik doğum yardımı 5 bin lira, ikinci çocuk için her ay 1500, üçüncüsü için her ay 5 bin TL yardım yapılacak. ‘Aile ve iş yaşamı uyumu’ adı altında kadınların iş gücüne katılımını sağlamak için esnek çalışma biçimleri yaygınlaştırılacak!”

3 çocuk doğurma çağrılılarıyla birleştirilen “Aile Yılı” projeleri AKP iktidarının kadınları “kuluçka makinesi” olarak görerek eve hapsedmesi ve “kutsal ailenin” güçlendirilmesi gibi gerici hedeflerle sınırlı değil. Yani sıra, yıllardır devam eden bu projelerin arka planında Türkiye sermaye sınıfının kaygı ve hedefleri de yer alıyor.

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de doğum hızı azalıyor. Türkiye’de yaşlı nüfus artarken doğum hızı ise yüzde 1,51’e gerilemiş durumda. Kapitalistler daha fazla kâr elde etmek için daima ucuz iş gücüne ihtiyaç duyarlar. Sermayenin güdümündeki AKP iktidarının da en temel

hedefi, emek piyasasına dahil olacak genç iş gücü sayısını artırmaktır. Kapitalistler, sadece çalışabilecek nüfusun varlığıyla yetinmez. İşçileri ucuza çalıştırmak ve berbat koşullara razı edebilmek için işsizlik sopasına, yani yedek iş gücüne de ihtiyaç duyarlar. Doğurganlık hızının artırılması, kapitalizmin ucuz emeğe dayalı işleyişinin genç ve çalışabilir iş gücüne ihtiyaç duymasından kaynaklanıyor.

İktidar, kapitalistlerin bu sarih ihtiyacını kadın emeğini ve bedenini merkeze koyduğu “kutsal aile” örtüsüyle karşılamak istiyor.

Doğurganlık hızının artırılması AKP iktidarının gündemine yeni gelmiş değil. Hatırlanacağı üzere daha 2012 yılında dönemin başbakanı R. Tayyip Erdoğan, kürtajın “cinayet” olduğunu söylemiş ve kadınlara “3 çocuk doğurun” diye buyurmuştu. O tarihten bu yana, “aile kurumunun güçlendirilmesi” için boşanmaların zorlaştırılması, nafakanın engellenmesi ve “aile arabuluculuğu” tartışmaları hiç bitmedi. Tüm bunlara kadınların ikincil konumunu pekiştiren, “çocuk üretim makinesi” ile özdeşleştirdikleri aileyi her koşulda koruma ve sürdürmeyi

esas alan politikalar ve fiili tutumlar eşlik etti.

2023 yılında yayınlanan Cumhurbaşkanlığı 12. Kalkınma Planı, geçtiğimiz yıl gündeme getirilen “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı”, yakın zamanda hayata geçirilen “Aile Enstitüsü ve Nüfus Politikaları Kurulu” gibi icraatlar da aynı amaca hizmet ediyor. Bir yanda doğurganlık hızının artırılması ve evin bakım yükü kadınlar üzerinden tanımlanırken, öbür yanda kadınların ev içi sorumlulukları esas alınarak esnek çalışma biçimleri yaygınlaştırılıyor. Çalışma rejiminin bütünü için hayata geçirmeyi planladıkları esnek, kuralsız ve güvencesiz çalışma bizzat kadınlar üzerinden meşrulaştırılmak isteniyor. Tüm planlar, projeler, enstitüler, kurullar vs. bunun için teşkil ediliyor. Bu ve benzer icraatlar, sermaye sınıfının iktidardan istediklerinin özü özetidir.

2012 yılından bu yana doğurganlık hızının artırılması sermaye iktidarının gündeminde. Ancak aradan geçen yıllara rağmen halen bu planları hayata geçirebilmiş değiller. Çünkü sermaye iktidarı bunun tüm maliyetini “ailenin” üzerine

yıkıyor. Bugün “Aile Yılı” vesilesiyle gündeme getirdikleri lütuf niteliğindeki teşvikler (oysa ki bir sosyal devletin yapması gereken zorunlu işlerin bir parçasıdır bunlar) çocuk bakımının toplam maddi yüklerinin yanında devde kulak kalmaktadır. Tabiri caizse bebek bezleri ve mamelelerinin masraflarını dahi karşılamaya yetmeyen maddi destekler, emekçiler için hiçbir inandırıcılık taşıyor. Geçtik bebeklerin en zorunlu giderlerini karşılamayı, sözde “teşvikler” çocukların beslenme, eğitim, sağlık gibi yaşamsal gelişimleri için gerekli olan ihtiyaçları karşılamaktan bile fersah fersah uzakta kalıyor.

Tüm bunları topluma kabul ettirebilmek için “kutsal aile” yalanlarına, gerici propagandaya sarılmak dışında iktidarın elinde kullanışlı bir araç kalmamıştır.

2024 “Emekliler Yılında” emeklilere daha fazla sefalet ve yoksulluğu reva gören iktidar, 2025 “Aile Yılı” söylemi altında kadınlara sömürü, şiddet ve baskı dışında bir şey sunmayacaktır. Dolayısıyla kadınlar, ancak 2025’i “Mücadele Yılı” ilan edip buna uygun davrandıklarında gerçek kazanımlar elde edebilecektir!

Krizin faturasını reddediyoruz!

İnsanca bir yaşam istiyoruz!

Kapitalist sistemin yapısal sorunlarından biri olan ekonomik kriz gün geçtikçe derinleşiyor. Krizin çok yönlü faturası ise, gerici-faşist iktidarın icraatlarıyla milyonlarca işçi ve emekçiye kesiliyor. Yüksek enflasyon, temel tüketim maddelerine sistematik olarak yapılan zamlar, artan hayat pahalılığı, vergi adaletsizliğinin derinleştirilmesi işçi ve emekçiler için yaşamı çekilmez hale getirmiş durumda. Kapitalistler ise, maşa olarak kullandıkları AKP-MHP rejimi eliyle İMF politikalarını hayata geçirerek kasalarını doldurmaya devam ediyor.

Açlık sınırının 21 bin, yoksulluk sınırının 74 bin TL olduğu ülkede asgari ücret 22 bin 104 TL olarak açıklandı. Asgari ücret ise artık "olağan" ve yaygın ücret durumunda. Hal böyleyken, memur ve emekli maaşlarına yüzde 11 ve yüzde 15 zam yaparak maaşları açlık sınırının bile çok altına çeken AKP iktidarı, sermayedarların emrinde olduğunu bir kez daha ispatlamıştır. İcraatlarıyla geniş emekçi kesimlere savaş açan rejim, pervasızlıkta hiçbir sınır tanımayacağını ve saldırıların devam edeceğini sinyallerini de veriyor.

KADINLARIN YOKSULLUĞU DERİNLEŞİYOR!

İşçi ve emekçi kadınlar, milyonlarca işçi ve emekçiye dayatılan sefaletin en ağırına maruz bırakılıyor. DİSK-AR'ın son verilerine göre, asgari ücret ve altında ücretlerle çalışanların oranı yüzde 43,6'ya ulaşmışken, kadın işçilerde bu oran yüzde 54,5 civarındadır. Erkek işçilerle aynı işi yapmalarına rağmen kadın işçilere daha düşük ücret ödeniyor. Her 5 kadından 4'ü esnek veya kayıt dışı çalıştırılıyor. Kriz bahanesiyle ilk elden işten çıkartılan kadınlar içerisinde geniş tanımlı işsizlik oranı da rekor kırarak yüzde 35'e ulaşmış durumda. Ev işleri, çocuk-hasta-engelli bakımı gibi toplumsal işlere yıkılarak çalışma yaşamının dışına itilen emekçi kadınlar ise, yoksulluğun en ağır şekilde vurduğu kesimi oluşturuyor.

Sömürüye dayalı bu sistemde kadınların baskı altına alınarak ikincil konuma itilmesi, kadın düşmanı söylem ve politikaların AKP iktidarı tarafından tırmandırılması, kadınların gerek ucuz ve esnek iş gücü olarak kullanılması gerekse eve kapatılıp çalışma yaşamının dışında tu-

Sefalet ücretlerine, sömürüye, yoksulluğa, güvencesizliğe karşı iş yerlerinde, fabrikalarda, mahallelerde örgütlü birliğimizi kurma; "insanca çalışma koşulları ve insanca yaşamaya yeten ücret" talebimizi bulduğumuz her alanda yükseltme zamanıdır. İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak tüm işçi ve emekçi kadınları insanca yaşam mücadelesini büyütme çağırıyoruz.

tulup güvencesizliğe itilmesi kadınların yaşadığı yoksulluğu genişletip derinleştiriyor. Kadın emeği ağırlıklı sermayedarların çıkarları doğrultusunda fütursuzca kullanılıyor. "Kullan-at" işçilik sisteminin ilk tercihi olan kadın işçiler ise kayıt dışı, geleceksiz, güvencesiz ve düşük ücretlerle daha fazla sömürüye maruz bırakılıyor.

İNSANCA BİR ÇALIŞMA VE YAŞAM KOŞULLARI İÇİN MÜCADELEYE!

Kapitalistler, AKP iktidarı eliyle krizin faturasını milyonlarca işçi ve emekçinin sırtını yıkıyor. Bizlerin emeği üzerinden kendileri için koca bir sömürü cenneti yaratıyorlar. Kazanılmış haklarımız bir bir gasp ediliyor, geleceğimiz çalınıyor. Uzun

çalışma saatleri, esnek-güvencesiz-ağır çalışma koşulları ve sefalet ücretleri "olağan" ve "kalıcı" hale getiriliyor.

Hem kapitalistlerin hem de onların vurucu gücü olan iktidarın pervasızlığının bir nedeni de bizlerin suskunluğu ve örgütsüzlüğüdür. Oysa ki içerisinde bulunduğumuz koşullar genelde işçi sınıfına özelde işçi ve emekçi kadınlara mücadeleye dışında bir seçenek bırakmıyor. Bizler, kapitalistlerin kasaları dolsun diye itildiğimiz sefalet, sömürüye mahkum değiliz. Bizlere dayatılan sefalet ücretlerini reddedip, insanca yaşayabileceğimiz bir ücreti ancak mücadele ederek ve üretimden gelen gücümüzü kullanarak kazanabiliriz. Kadın işçilerin ön saflarında yer

aldığı direnişlerle neleri başarabileceğini yakın zamanda gerçekleşen Polonez direnişinde ve başka pek çok mücadele deneyiminde gördük.

Şimdi sefalet ücretlerine, sömürüye, yoksulluğa, güvencesizliğe karşı iş yerlerinde, fabrikalarda, mahallelerde örgütlü birliğimizi kurma; "insanca çalışma koşulları ve insanca yaşamaya yeten ücret" talebimizi bulduğumuz her alanda yükseltme zamanıdır. İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak tüm işçi ve emekçi kadınları insanca yaşam mücadelesini büyütme çağırıyoruz.

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

*Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin önderi
V. İ. Lenin'i ölümünün 101. yılında saygıyla anıyoruz...*

**“Komünistler bir çift sözüm var size:
İster devlet başında olun ister zindanda,
ister sıra neferi,
ister parti katibi...
Lenin girebilmeli,
her zaman,
her mekanda
işinize,
Evinize,
bütün ömrünüze...
Kendi işi, öz evi,
kendi ömrüymüş gibi...”**

Nazım Hikmet